

PROLETAREC

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

STEV.—NO. 976.

CHICAGO, ILL., 27. MAJA (MAY 27), 1926.

LETO—VOL. XXI.

Upravništvo (Office) 3639 WEST 26th ST., CHICAGO, ILL.—Telephone Rockwell 2864.

SOVRAŠTVO MED BRATI.

Kadar se zasovražijo bratje, je sovraštvo brezmejno in brezobzirno.

Delavsko gibanje je gibanje bratov — pokret ljudi ki imajo enake interese.

Interesi kapitalistov se križajo. Radi njihove neenakosti interesov nastajajo vojne. Kapitalisti vsake posamezne dežele imajo med seboj nasprotujoče si interese. Konkurence je mnogo. Kapitalist ne pomišlja, kadar ima priliko uničiti svojega tekmeca. Ali, kapitalisti znajo biti enotni v SKUPNIH interesih, in nastopajo enotno vselej kadar mislijo da so ti interesi v nevarnosti.

V vojnah udarjajo vsi na patriotske strune. Vsi paradirajo pod plaščem nesebičnih državljanov, ki so dali svoje sposobnosti, svoja sredstva in vse kar imajo, na altar domovine. In zahtevajo isto od delavcev. In delavci, ker ne razumejo igre, izvrše vse kakor jim je naloženo.

Kako je mogoče, da kapitalisti, ki nimajo enotnih interesov, lažje nastopajo skupno kakor delavski razred, ki ima samo en interes?

Povojni viharji pretresajo družbo, katero je vrgla z njenih temeljev svetovna vojna. Ljudstva so plačala vse stroške vojne do premirja, ampak še ni bila plačana. Sedaj plačujejo davek, da poplačajo z njim kar dolgujejo na račun vojne. Dve generaciji ga bosta plačevali — KOMU? IN ČEMU?

Delavsko gibanje Evrope je močno. Ali Evropa ni več močna. Obubožana je, kaotična, njeno gospodarstvo neurejeno in nestabilno. Kapitalistične stranke evropskih dežel niso politična sila kakor so bile pred vojno. Slabejše so, prepirajo se med seboj in hirajo. V takem stanju bi delavski razred lahko diktiral — ne diktiral ampak DELAL po svojih diktatih; uredil bi lahko Evropo po svoje. Ali, delavski razred je vzlic svoji moči, vzlic velikim strankam ki jih ima, kljub velikim strokovnim organizacijam, slab, tako slab da ne more izvrševati tega kar bi moral s tisto sposobnostjo ki jo za uspešno delo mora imeti.

Moči mu pijejo bratomorni boji.

Stranka proti stranki — obe delavski. In akcija vlada ter se veseli, ker se brani umreti.

Komu koristi vse to hujskanje, napadanje, pretepi na shodih, spopadi na ulicah, na sejah itd.? Komu koristijo umazane gonje v listih? Koristijo samo enemu razredu, in ta je kapitalizem.

Največji del krivde za to stanje v delavskem gibanju pade na komuniste. Njihova taktika še vedno je, vladaj, če pa ne moreš, razbijaj. In razbijajo to kar jim je blizu in lahko dosežejo.

Razbijajo socialistične stranke, zato ker kapitalističnih ne morejo in ker jih ne dosežejo s svojo roko. Pravijo, da rujejo med delavstvom v interesu delavstva. To samo pravijo, in težko, da verjamejo kar trdijo. Kajti oni rujejo s stališča, ako ne mi, tudi oni ne smejo. Rajše buržvazijo, rajše kapitalizem, kakor pa da bi imele moč socialistične stranke.

Vzlic temu jo imajo. Imajo jo vedno več. Imajo jo več vzlic kapitalistični propagandi, katera se danes v veliki meri vrši pod plaščem "revolucionarnega komunizma". Te vrste "revolucionarna" propaganda služi fašizmu, in pod fašizmom se da tako lepo vladati z dekreti "v interesu domovine" za kapitalizem.

V Nemčiji je socialno-demokratska stranka na potu navzgor. Kapitalistično časopisje jo ne omenja mnogo, ker želi, da odvrne pozornost mase od nje. Ali nemški socialisti imajo mnogo svojih listov, imajo močne organizacije, veliko literaturo in socialistično vzgojeno delavstvo. Danes vodijo borbo proti monarhistični reakciji in za ekspropriacijo kajzerjeve zlahte in princcev. Ako v poslednji točki na referendumu, ki se bo vršil dne 20. junija, zmagajo, se bo njihov vpliv v Nemčiji dvignil in postali bodo še močnejša najmočnejša stranka.

60,000 komunistov je paradiralo prošlo nedeljo v Berlinu. Bili so vojaško formirani, salutirali in paradirali so po vojaško. Policija ni imela opravka, dasi je bila pripravljena. Način, po katerem so priredili svojo parado, je bil za poročevalce inozemskih listov zanimiv in so ga opisali.

Isti dan so v Dusseldorfu demonstrirali nacionalisti. Manifestacije se je udeležilo okrog 120,000 ljudi. Imela je fašistični značaj in nem-

ški fašisti, kakor italijanski, se čutijo pozvane rešiti Nemčijo pred nevarnostjo "židovskega sovjetizma".

Socialisti in komunisti skupaj bi pri zadnjih predsedniških volitvah lahko izvolili svojega predsednika. Glasovi ki jih je dobil komunistični kandidat, so pripomogli Hindenburgu k zmagi. Socialisti in komunisti v Nemčiji in v vseh drugih deželah na svetu bi lahko mnogo več storili v borbi proti reakciji in izkoriščevalcem ter za socializem, ako ne bi trošili SVOJIH energij v bratomornem boju.

Ni pomoči, kajti sovraštva so razpaljena in komunisti odklanjajo spremeniti taktiko. Socialistične stranke se jačajo vzlic temu. Ni je moči, ki bi jih mogla premagati. In pride dan, ko posije streznenje v delavski tabor. Sedanji boji niso prvi. Delavsko gibanje v prošlosti jih je mnogo imelo. Borbe proti mogulcem v prošlosti so bile vedno pomešane več ali manj z medsebojnimi boji. Prvo Internacionalo so uničili notranji boji. Delavsko gibanje marsikakšne dežele je trpelo katastrofalne posledice vsled sovražnega boja med brati.

Ampak socialistično gibanje gre naprej. Šlo bi hitreje, ako bi bili ljudje toliko bratje kot niso. Treba jih je šele vzgajati, pripravljati in jih učiti.

Delavci so ljudje, ljudje pa še niso popolni. Imajo vse slabosti človeka, in mnogo teh je treba premagati preje predno bo človeštvo sposobno za družbo človeka.

Sacco-Vanzetti.

Nicola Sacco in Bartolomeo Vanzetti sta bila l. 1921 obtožena, da sta umorila in oropala plačilnega mojstra tovarne za obuvala v South Braintree, Mass. Krivdo so jima na obravnavi "dokazali" in bila sta obsojena v smrt na vešalih.

Ali vislice niso takoj izvršile odkazane naloge, ker sta Sacco in Vanzetti dobila pozornost ameriškega delavstva. Oba sta bila na glasu kot radikalca; nobenemu se ni moglo definitivno dokazati krivde; in izgledalo je, da so oblasti vzele ta dva Italijana na piko ne toliko radi zločina, katerega jima niso mogli dokazati, ampak radi tega ker sta bila radikalna agitatorja.

Delavstvo je pričelo zbirati obrambni fond. Ustanovilo je poseben obrambni odbor in pod vodstvom tega odbora se je vsa ta leta vodilo agitacijo proti justici ki hoče vreči zanjko okoli vratu teh dveh delavcev, ne da bi jima dokazala zločin za katerega sta obsojena. Vršili so se nešteti shodi, bile sprejete neštete resolucije in protesti v obrambo Sacco in Vanzettija. Delavstvo v Evropi, Mehiki in Južni Ameriki je demonstriralo njima v prilog in oblasti so se po-

mišljale izvršiti smrtno kazen dokler ne bo šla afera skozi vse "instance". V obrambni fond se je nabralo v teh letih \$282,000, in vse to se je moralo porabiti v legalnem boju za njuno osvoboditev.

Bilo bi drugače, če bi delavstvo znalo pravilno rabiti svoje glasove in ne bi volilo za sodnike ljudi o katerih je naprej znano, da so v službi privatnih interesov.

Zavedno delavstvo v tem kot v vsakem drugem slučaju ne zahteva drugega kakor pravico. Zahtevalo je in zahteva za oba obtoženca ponovno obravnavo. In če oblasti nimajo proti njima dokazov ki so dokazi, ne spadata v ječo ali na vislice, ampak svojim družinam in prostosti. Dokler se te pravice ne doseže, toliko časa delavstvo ne sme mirovati.

Garyjeva prosperiteta.

Sodnik Gary je mogočen človek, mogočnejši kakor Coolidge in še nekaj Coolidgov po vrhu. Gary ni več sodnik. Bil je nekoč, sedaj pa je že mnogo let načelnik direktorija, ki vodi ameriški jeklarski trust. Ta je v gospodarskem in političnem oziru najmogočnejša ameriška politična in gospodarska institucija. "Sodnik" Gary ne govori pogosto za javnost. Samo brezpomembni ljudje so gostobesedni. Ali kadar Mr. Gary govori za javnost in če govori o razmerju industrije do delavstva, to vselej pomeni program ameriškega kapitalizma.

V svoji "encikliki" pravi Gary, da so Zedinjene države z vsemi deželami v prijateljskem razmerju in da hočejo ostati v prijateljstvu. To pomeni, da Zed. države v tem in v prihodnjem letu ne bodo sledile po potih vojne, ampak mirne osvajalne politike. Ljudje kakor je Gary določajo ameriško zunanjo politiko.

Denarja je mnogo, pravi Gary, in v tej deželi ga res še nikoli ni bilo toliko kakor sedaj. Ako pošljete tistega ki ga imate odveč za povečanje "Proletarca", vam bomo na tistem prostoru katerega sedaj še nimamo, dopovedali, kaj misli Gary kadar pravi da je denarja v izobilju.

Plače pa so po Garyjevem mnenju zelo visoke in delavci nekaterih poklicov prejemajo naravnost gorostasne plače. To, pravi Gary, se bo izravnalo na podlagi ekonomskega zakona zahtev in proizvodnje (the law of supply and demand). To kar je Gary tukaj izrekel, veliko pomeni. Ker nimamo prostora, ne bomo tolmačili kaj da pomeni, ker bodo delavci čez leto ali dve imeli priliko videti in — čutiti. Če pa se med tem kako izpametujejo, bo Gary moral napraviti drugačno izjavo.

Odpрта delavnica je ideal ameriškega delavca, pravi Gary. Delavcu se mora pustiti da dela kadar hoče in pusti službo kadar hoče.

Pogaja naj se z gospodarjem po svoji volji, zato je treba nastopiti proti unijam, ki kratijo delavcem svobodo v odnošajih med njimi in delodajalci.

Mr. Gary je to zelo lepo napisal in se glasi, kakor da je on prijatelj delavcev, unije pa so jim sovražne. Tisti ki čitajo samo kapitalistične liste, bodo verjeli Garyju, kakor so mu že tisočkrat in vselej v svojo škodo.

Konsolidiranje delavskega pokreta v Sloveniji.

Dnevnik "Delavska Politika" piše pod naslovom "Sijajna proslava 1. maja" med drugim sledeče:

"Prvi maj se je letos proslavil v Sloveniji zelo impozantno in dostojno. Shodi so bili v vseh krajih dobro obiskani, povsod se je poudarjala potreba enotnosti in konsolidacije. Sprevidi se niso sicer mogli vršiti, ker je oblast dovolila samo majniške shode, ni pa dovolila majniških sprevodov. To je naše delavstvo hudo razburilo, vendar se je povsod ravnalo po direktivah svojih organizacij, ki so delavcem priporočale, naj zato toliko impozantneje posetijo svoje shode. Velik je bil zlasti shod v Mariboru, katerega se je udeležilo kakor navadno, vse tamošnje zavedno delavstvo. Lepi so bili tudi shodi v Celju, v Mežiški in Savinjski dolini, v rudarskih revirjih itd. Na shodu v Ljubljani so govorili sodrugji Sedej, Tuma in Rakovčeva. Predsedoval je sodr. Jernejčič. Nekaj ekstremnih ekstremistov je poskušalo shod motiti, morali so pa obmolkniti spričo takojšnje kompaktne reakcije od strani ogromne večine navzočega delavstva, ki je burno pritrjevalo besedam govornikov, ki so poudarjali potrebo enotnosti, dosledne razredne borbe in kulturnega dela. V Kočevju je bil pa tudi shod prepovedan, ker se je tamošnjim oblastim zdelo, da v kočevsko republiko, razven radikalov, ne sme nihče. Dovolili niso niti sestanka po paragrafu 2. Naši sodrugji so protestirali. Manifestacije so potekle v glavnem mirno tudi v ostalih krajih države. Le v nekaterih mestih na jugu je prišlo do incidentov in do aretacij. Proslava se je vršila tudi na jugu države v znamenju enotnosti delavskega gibanja."

Zanimivo je, da se konsolidacija pokreta v Sloveniji in Jugoslaviji vrši v znamenju propadanja pred leti močnega komunističnega gibanja. Ubilo se je s svojo taktiko samo v sebi, ob enem pa dalo vladi in reakciji pretveze za borbo proti delavskemu razredu kot celoti. Obznana je naperjena proti vsemu delavstvu, a pretveza za njen sprejem so bili komunisti.

Za Prvi maj so izšli v Jugoslaviji delavski listi ozaljšani in v povečanem obsegu. "Volksstimme", nemško glasilo Socialistične stranke Jugoslavije, je izšla za prvi maj na 18 straneh časopisnega formata. V zelo lični obliki je izšel list "Ujedinjeni Sindikati", kateri je glasilo Zedinjene delavske sindikalne zveze Jugoslavije (pridružena amsterdamski internacionali). V slavnostni obliki so izšla še sledeča socialistična glasila: "Crvena Zastava", Zagreb; "Glas Slobode", Sarajevo; "Radničke Novine", Beograd; "Delavec", Ljubljana. Ostali listi, kot dnevnik "Delavska Politika", "Ženski List" itd., so izšli v običajnem obsegu z vsebino, ki je bila prirejena za ta delavski praznik.

Ziničeva-Petrovičeva debata.

Hrvatsko-srbski eselpisti in "komunisti" zelo radi debatirajo, in to večinoma o stvareh, ki jih ne razumejo, oziroma ne morejo obvladati.

Debatirali so že v raznih krajih, in njihove debate so karakteristične v tem, da oboji zmagajo in oboji odnesejo z vsake debate "gorostasen poraz".

Dne 9. maja sta debatirala v Slov. narodnem domu v Clevelandu S. Zinič, urednik "Radnika", in Lazar Petrovič, urednik "Radničke Borbe". Prvi je "komunista" in drugi "eselpist". Tema debate je bila: "Dali su principi i taktika Treće Internacionale primljeni za Ameriku?"

Pozitivno stran je zastopal Zinič in negativno Petrovič. To debato so aranžirali v Clevelandu radi konvencije HBZ., kajti šlo se je za pridobitev delegatov. Na debati je bilo do poldrug tisoč ljudi. Med njimi je bilo do dve sto delegatov. Komunistom kakor eselpistom se je posrečilo ustvariti vsaki v svojem taboru za debato precejšnje zanimanje. Ziničevi ljudje so prignali svoje pristaše iz Pittsburgha in drugih pennsylvanskih naselbin, iz Akrona, Detroita in iz vseh naselbin v bližini Clevelanda. Organnizirali so se manifestirati svojo silo, in manifestirali so jo po starem običaju.

Prvi je govoril Zinič. Bil je seveda burno pozdravljen, in njegov govor viharno odobran. Drugi je nastopil Petrovič, ne tako burno pozdravljen. Avdijenca mu je bila v veliki večini sovražna in to sovražnost je agresivno kazala. Tudi ako bi govoril kot sam Trocki, avdijenca je bila naučena da ga izigra in je to tudi storila. Komaj je nekaj časa govoril, so ga začeli motiti z medklici: "Drži se teme. Govori proti nam. Glasneje." In tako dalje. A to ni bilo najhujše. Kadar se je komu zazdelo da je Petrovič povedal kaj "močnega", se je začul organiziran — smeh. In mnogokrat organizirani medklici in vpitje. Pač, balkanizem!

Oba sta se posluževala citatov. Zinič je citiral Marxa, Lenina, Engelsa in De Leona, vse v svoj prilog, in Petrovič iste mislece v svoj prilog. Potem sta citirala Zinič iz "Radničke Borbe" in Petrovič iz "Radnika", zopet vsaki v svoj prilog.

Avdijence, ki bi poslušala zato da "čuje obadvice strane", na tej debati "nije bilo". Ziničeva je prišla da pomaga poraziti Petroviča, in Petrovičeva da potuče "psevdomunniste". Ker je bilo prvih veliko več kot drugih, so naravno potolkli Petroviča.

Baje se je Petrovič pripravil na lep, učen, stvaren govor. A po trditvah eselpistov je Zinič že v svojem prvem govoru toliko lagal in demagogiral, da je razpalil Petroviča, ki je nastopil razjarjen in "delivral" svoj govor v "znoritem" razpoloženju.

"R.B." piše, da je Zinič spočit, kajti "Radnikovi" ljudje nakolektajo toliko, da jim ni treba delati dolgih ur in tako naporno kakor mora Petrovič pri "Radnički Borbi". Prenaporno delo ki ga opravlja je bilo baje vzrok njegove fizične in duševne utrujenosti, in tako se je dal "zavesti" Ziničevi taktiki, ki je šla za tem da svojega protivnika — razjezi.

Ako bi debate te vrste res izobrazile delavce, potem naj bi se vršile čim pogostejše. Ampak one samo "palijo duhove". Tisti čas ko so se v Clevelandu kregali med seboj "komunisti", "eselpisti" in "prosvjetaši", so "narodnjaki" spravili — dobiček. Rezultat je, da je Hrvatska Bratska Zajednica v njihovih rokah.

NAŠ POKRET IN NAŠI LJUDJE PRED LETI IN DANES.

Socialistični pevski zbor "Sava" v Chicagu in nekaj njegove zgodovine.

FRANK ALESH.

V začetku novembra 1917 so nekateri člani društva Slavija št. 1 SNPJ. pričeli po seji društva razpravljati o sugestiji, da bi obnovili peski zbor "Orel", ki je prenehal v jeseni l. 1913. Pri bivšem "Orlu" je bilo aktivnih več članov podpornega društva "Slavija" in tako je po njeni novembarski seji l. 1917 nastala omenjena razprava, katere zaključek je bil, da se skliče sestanek vseh članov bivšega zbora "Orel" in vseh tistih rojakov v Chicagu, o katerih so sklicatelji smatrali, da se zanimajo za petje in bi bili pripravljene aktivno sodelovati. V sklicateljskem odboru so bili Frank Alesh, John Andlovec in Matt Kure. Prvi sestanek, ki ga je sklical ta odbor, se je vršil 23. decembra 1917, katerega so se udeležili Fr. Alesh, J. Andlovec, J. Bauchar, M. Skočir, Fr. Smith, M. Kure, Fr. Hren, J. Koren, J. Košak, J. Krepec, M. Logar, A. Puc, J. Tomic, J. Juvan in Fr. Udovich. Na tej seji se je obširno razpravljalo o obnovitvi zbora "Orel", večina pa je bila proti in ustanovila nov zbor, kateremu je dala ime "Anton Aškerc". Vsi omenjeni so postali aktivni člani novega zbora. Izvoljen je bil odbor treh članov, kateri je dobil nalogo najeti primerno dvorano za pevske vaje in dobiti učitelja. Prva pevska vaja se je vršila dne 6. januarja 1918 v Kafkovi dvorani na 26th St. in Avers Ave. pod zborovodjem Frank Keržetom, ki je ta posel prevzel brezplačno. Na drugi vaji dne 13. jan. istega leta je bilo zboru spremenjeno ime iz "Anton Aškerc" v "Sava". Zagovorniki spremembe so dejali, da imena pesnikov niso prikladna za pevske zборе. Za svoj predlog so dobili večino članov, in od tedaj ima ta zbor ime "Sava". Frank Kerže je ostal njegov zborovodja do septembra 1919, ko se je za stalno izselil v Cleveland. Za "Savo" ima Frank Kerže precej zaslug. Dasi sam samouk v glasbi, je bil on prvi, ki je pričel vaditi grobe glasove in neposlušna ušesa članov pevskega zbora "Sava", kar ni bilo lahko delo, in vršil ga je brez vsake odškodnine. Kot plačilo za svoj trud si je pridobil nekaj sovražnikov v zboru in nekaj izven zbora. Samo par članov je danes pri "Savi", ki vedo ceniti njegovo požrtvovalnost in so njemu hvaležni da so danes aktivni pevci.

Po odhodu F. Keržeta je postal pevovodja "Save" Karl Cufal, nekdanji pevovodja bivšega "Orla". Cufal je poučeval "Savine" pevce približno eno leto. Za njim je postal pevovodja John Kovačič, ki je vodil zbor do jeseni 1922, potem pa se je preselil v Milwaukee. "Savin" zborovodja je postal za njim Ivan Račič, ki je to delo izvrševal do decembra 1925.

"Sava" pod vodstvom K. Cufala, kakor tudi pod J. Kovačičem, ni beležila posebnih uspehov; tisti čas je preživljala krizo, skozi kakršno mora iti mnogo pevskega zborov. Navdušenje, ki se je porodilo v začetku, je zgorelo, in ostala je le še borba za obstoj zbora. Zmanjšal se je, in ostal je le še zborič, ki ni imel ne

uspeha pri nastopih in ne kredita pri občinstvu. V tem času se je pojavila ideja, da se naj zbor "Sava" združi s "Slovenskim dramatičnim društvom", katerega usoda je bila približno enaka "Savini". Oba sta se borila proti oviram, in v tej borbi sta se sporazumela za skupno delo pod enotno formo organizacije, ali to združenje ni prineslo uspeha ne "Savi" in ne "Slov. dram. društvu". Po kratkem času skupnega dela, kolikor ga je sploh bilo, sta se zopet razdružila.

Pod pevskim vodstvom Ivan Račiča je postala "Sava" zopet živahnejša. Upi pevcev, da ustvarijo dober zbor, so znova oživel. Zakaj se ne bi marljivemu pevovodju posrečilo s sodelovanjem aktivnih in lojalnih pevcev napraviti zbor, ki bi bil dika čikaške slovenske naselbine? Da, to je dosegljivo. Ampak vzlic učiteljevim prizadevanjam se te nade niso uresničile, dasi se je zbor zelo izboljšal in prišel do veljave. Bil pa je še daleč od dobrega pevskega zbora, kar ni bila učiteljeva krivda, pač pa članov samih. Pomankanje pevske in muzikalne izobrazbe med pevci je bila glavna ovira. Nestalnost pevcev je druga šiba, ki je tepla zbor "Savo" in tepe marsikak drug zbor. Od ustanovitve do zdaj sta v zboru "Sava" samo še dva pevca, ki sta v njem stalno sodelovala. Drugi so odstopili iz različnih vzrokov. Nekaterim ni ugajal pevovodja, drugega je odgnal mal prepričan, nekaj jih je postalo naivno domišljavih, da so njihovi glasovi preveč izvežbani da bi peli v "Savinem" zboru, in to se je ponavljalo skozi vsa leta. V takih razmerah zbor ni mogel napredovati, neglede kako se je ta ali oni pevovodja trudil izvežbati glasove.

Sedanji pevovodja "Save" je Arno M. Hess, ki je eden najzmožnejših slovanskih pevovodij v Chicagu. Po rodu je Čeh, in je precej poznan čikaškim Slovincem iz časov, ko je poučeval pevske zbor "Lira".

Od ustanovitve do danes je priredila "Sava" šest koncertov. Njen zbor je nastopil tudi na koncertih drugih zborov in na številnih priredbah društev ter klubov.

Na našem drugem koncertu, ki se je vršil pomladi 1920 na Dvanajsti ulici (Roosevelt Rd.) blizu Western Avenue, v dvorani nemškega telovadnega društva, smo imeli največjo udeležbo. Računalo se je, da je ta koncert posetilo nad sedem sto oseb. Imel bi se vršiti v Hoerberjevi dvorani na Blue Island Ave., katero je nekaj dni pred našim koncertom uničil požar. Iskali smo v naglici drugo dvorano in dobili omenjeno na Dvanajsti ulici. Za oglašanje, in ta koncert smo mnogo oglašali, je posebno skrbel Fred Zalaznik, ki je bil takrat član "Save".

Najboljši program, ki ga je zbor tudi dobro izvršil, smo pa imeli pomladi 1925. Vsaj tako so se izrazili tisti, ki so posetili vse "Savine" koncerte. Udeležba pa je bila majhna, in to vzlic temu, da se je koncert dobro oglašalo. Ravno to se je zgodilo na njenem koncertu jeseni 1925. Udeležba je bila tako majhna, da so se pričeli člani resno vpraševati, kje tiči vzrok. Če smo na prejšnjem koncertu izvedli program v splošno zadovoljstvo navzočih, bi morala biti to vendar agitacija za naše poznejše koncerte. To je bilo mnenje članov zbora. Nismo mogli razumeti, čemu to bojkotiranje "Save" od strani občinstva. V tem položaju je

nam podal resignacijo pevodnja Račić s pripombo, da resignira največ zato ker vidi da zbor med čikaškimi Slovenci nima več zaslombe. Svetoval je, da si naj zbor dobi kako ozadje, da bo s tem dobil pogoje za napredek ter moralno pomoč, in potem ni izključeno, da ne bi sprejel zopet tega posla. Tako smo bili v še večji nepriliki.

Račićeve odkrite besede so nam dale mnogo misliti. Veliko smo razpravljali, in naš končni zaključek je bil, da podvzamemo korake za pridruženje k socialističnemu klubu št. 1, JSZ., kateri ima že itak aktiven dramski odsek, in klub bi svoje delo na prosvetnem in kulturnem polju s svojim pevskim zborom lahko še bolj izpopolnil. Akcija za pridruženje "Sava" h klubu št. 1 ni bila lahka, ker je naletela na protivnike v zboru in v klubu. Opozicija je bila sicer bolj prikrita kot odkrita, zato je bilo toliko težje premagati jo. Ali končno je bil sporazum dosežen brez zlih posledic. Zbor je izgubil tri pevce, ki so iz mržnje do socialistov prenehali biti člani zbora. Opozicija proti zboru v klubu je tudi že pozabljena, in zadnje čase se opaža, da je bilo združenje potrebno in da bo prineslo uspehe zboru in klubu.

Razumljivo je, da združenje ni bilo po volji našim rodoljubom; čula so se že očitanja, da so socialisti vedno na delu da spravijo pod svojo oblast kar so drugi s težavo zgradili. Pojasnil sem vzroke, čemu se je "Sava" združila s klubom. In pristavim še to, da je bil Slovenski pevski zbor "Sava" delo socialistov, in zato so omenjeni očitki brez podlage. Ako kdo vrši in pospešuje kulturno delo med ameriškimi Slovenci, ga socialisti gotovo vrše in njim gre v prvi vrsti priznanje, da se trudijo pojačati in razširiti naše prosvetne in kulturne organizacije.

Zgodovina našega gibanja.

Pod rubriko "Naš pokret in naši ljudje pred leti in danes" priobčujemo članke, v katerih je slikana zgodovina našega pokreta v posameznih naselbinah in v splošnem. Zgodovino SVOJEGA gibanja mora poznati vsak delavec zato, da bo znal delati za SVOJO stvar danes in jutri. Razumeti mora boje svojih tovarišev v preteklosti, zato da bo razumel današnje metode, današnje boje in današnjo psihologijo.

"Proletarec" tudi v tem oziru vrši svojo dolžnost, in ko bo povečan, jo bo vršil še v večji meri.

V prihodnjih številkah bodo pod to rubriko priobčeni članki o zgodovini slov. socialističnega kluba v Milwaukeeju, o socialističnih aktivnostih pred leti v pittsburghski naselbini, o razvoju Konferenca JSZ. v zapadni Penni in drugi.

Sodrugi, kateri ste že več let aktivni in imate vpogled v prešlo delo ter boje, opišite jih. Mnogo se je dogodilo med nami kar je vredno opisati in natisniti. Samo to kar bo napisanega bo shranjeno, da nas bodo tudi v bodočnosti poznali in razumeli naše delo.

Prva konvencija Hrvatske Bratske Zajednice.

(Nadaljevanje.)

Prva konvencija združenih hrvatskih podpornih organizacij je končana. Pričela se je dne 2. maja. Tri tedne so se mučili delegatje za članstvo in narod, eni tudi za vero, drugi za hrvatstvo i vjero, tretji za radnička prava, četrti za prosvjeto, in nekoji za "korito". Bilo je na tej konvenciji svega i svašta, in ko so bili vsi vsega siti, so jo dne 22. maja zaključili. Tako je končala "velika zgodovinska konvencija hrvatskega izseljenišтва".

Bloke, ki so predstavljali na tej konvenciji bloke, ideale, ideje in take stvari, sem opisal v enem prejšnjih poročil pod tem naslovom. V dopolnilo naj omenim, da se hrvatsko javno življenje zopet pomika v smeri proti narodnjaštvu in "pravega čistega hrvatstva". Kot je nekdo dejal v debati: "Braćo delegati, naš radni narod se vraća ka vjeri i čistom hrvatstvu..."

V dokaz tega navajam: Konvencijo NHZ. l. 1921 je vodil komunist Milan Kirin (ki danes ni več komunist, ampak prosvjetaš.)

Delegata duhovnika je imenoval za vratarja. Ko je nastalo zgražanje, je dejal, da je na konvenciji vsak delegat samo delegat, pa bil drugače duhovnik ali pa navaden rudar, in zbornica je navdušeno ploskala. Konvencija v Pittsburghu je dala \$30,000 v pomoč po suši prizadetemu prebivalstvu v pokrajinah ob Volgi v sovjetski Rusiji. Konvencija v Clevelandu pet let pozneje je zavrgla celo resolucijo za priznanje sovjetske Rusije!

Dnevnice delegatov na pittsburghski konvenciji so bile \$6 na dan (dnevnice delegatov združitelne konvencije SNPJ., ki je zborovala isti čas v Clevelandu, so bile \$9). Konvencija v Pittsburghu je zborovala v znamenju revolucionarnega idealizma. "Narodnega" bloka na konvenciji v Pittsburghu ni bilo. "Narodni" delegatje so bili mirni, ker bi jih plaz radikalizma potopil, ako se bi mu postavljali po robu. Delegatje so hranili narodni novac na dnevnicah. V Clevelandu so si določili \$8 na dan. Pa se jim proti koncu ni zdelo dovolj in so si jih povišali na \$10. Rekli so, da morajo v Clevelandu veliko napraviti in da bodo še na izgubi. Samo 85 glasov je bilo, da dnevnic ostanejo \$8. Pet let, in toliko razlike!

Detroitški konvenciji N.H.Z. (pred tremi leti) je predsedoval komunist. Zinić se je svobodno sprehajal med delegati, daš sam ni bil delegat. Svobodno jim je pisal resolucije, in bile so predložene konvenciji, ki so jo dominirali komunisti. To je bilo pred par leti.

Vse drugače je bilo v Clevelandu! Predsedništvo in odbori so bili od prvega dne v rokah "narodnega" bloka; v konvenčnih odborih je bil poleg "narodne" večine še po en komunist in en prosvjetaš, ki pa nista štela. Predsednik odbora za resolucije je bil duhovnik. Na konvenciji v Pittsburghu pred šestimi leti je bil vratar. Komunisti so bili na konvenciji v Pittsburghu in na konvenciji v Detroitu na odru. V Clevelandu pa so bili potisnjeni v ozadje.

Kdo je zakrivil, da je prišla ta velika podporna organizacija tako naglo nazaj v roke "narodnih ljudi"? Delavstvo jo je dobilo l. 1921 pod svojo kontrolo in skoro šest let je dominiralo v nji, sedaj pa taká reakcija! Kje so vzroki? O tem bomo govorili drugič.

Konvenčne seje tretji teden so potekale še burnejše kot prva dva tedna. Včasih je bil tak kraval, da spredaj kjer so sedeli poročevalci ni bilo razumeti niti besede. Od kraja je bila največkrat pooncu delegacija radničkoga bloka, poslednje dneve pa je pričela tekrovati v razgrajanju tudi delegacija "narodnog" bloka. Včasih je kdo kazal pesti, včasih je kdo komu zagrozil da se bi dalo boljše debatirati na "štritu", še prej je nekdo kazal pesti "Radnikovemu" poročevalcu Loyenu, zmerjanja je bilo veliko, in tako so potekali dnevi konvencije, dokler niso delegatje postali nervozni in nestrpni ter pričeli hiteti. Včasih so se pri eni točki prepirali cele ure in jo potem sprejeli kot je bila predložena. Čudni so jugoslovanski "državniki".

Zanimivo je bilo poslušati razprave o centralizaciji bolniške podpore. Do pred par leti so društva N.H.Z. in drugih hrvatskih podpornih organizacij sama plačevala bolniško podporo. Potem pa so sledila vzgledu "korumpirane, socijalizdajalske" SNPJ., ter centralizirala bolniško podporo, to je, ustanovila so centralni bolniški fond. Članstvu HBZ., oziroma prejšnje NHZ., se je centralizacija dopadla, ne pa deficit, katerega je že nad \$40,000. "Asesmenta v bolniški sklad ne smemo povečati," je rekla večina delegatov, "ker bi potem članstvo odstopilo in šlo v druge, cenejše organizacije." — "Podpore ne smemo znižati," so rekli drugi vsled enakih motivov. Problema niso rešili, kakor ga ni SNPJ. na svoji waukeganski konvenciji. Sklenili so, da ako je član (ali članica) bolan dalj kot osem dni, prejema podporo od prvega dne. Ako ne, jo izgubi. Bolniške razrede imajo tri: eden, dva in tridolarskega. Rekli so, oziroma argumentirali so, da plačujejo v bolniški sklad manj kot pri SNPJ. Bodisi tako ali tako, fakt je, da konvencija tega vprašanja ni rešila in ni bila sposobna da ga reši. A bune, prijatelji, bune je bilo mnogo, mnogo.

Konvencija je sprejela priporočila, da se navaja manjše odseke (društva) na združenje v enega, sploh da se društva v mestih centralizira, kar bo baje koristilo posebno pri kontroli nad bolniki, oziroma bodo velika društva bolj v stanju preprečevati simulanstvo kakor majhna. Besenič je obširno govoril o konkurenciji med podpornimi organizacijami in dejal, da je rešitev problema zedinjenje vseh jugoslovanskih podpornih organizacij. Resolucija o zedinjenju pa ni bila konvenciji niti predložena, ker jo je resolucijski odsek že med seboj zavrgel. SNPJ. jo je sprejela in eden delegat je vprašal, če je odboru za resolucije to znano. "Ne," se je glasil odgovor.

SNPJ. se je v razpravah mnogokrat omenjalo, čeprav je SNPJ. "socialpatriotska jednota", in čeprav je Chas. Novak na komunističnem shodu v Slov. Nar. domu, ki se je vršil en večer med konvencijo, apeliral na delegate radnike, da neka izaberu odbor, ki bo delal pošteno, in ne bo korumpiran kakor je odbor SNPJ., kjer odbornik poneveril ček, potem se ga na seji obtoži, "slavni" odbor SNPJ. pa po kratki razpravi zaključil: "Kaj pa mu moremo!" (Nekateri delegatje na Chas. Novakovem shodu so se odkritosrčno zgražali nad tolikšno korupcijo v SNPJ., drugi, ki svojega Charlesa poznajo, so si pa mislili, laži brate, samo da nam dobiš nekaj glasov.) Vzlic temu blatenju od strani komunistov je bila SNPJ. pred delegati HBZ. kot organizacija z moderno formo uprave in zavarovalniških razredov. Če ne bi bili eni delegatje tako "revolucionarni" in drugi toliko "narodni", bi iz SNPJ. lahko več kopirali v korist svoje organizacije.

Veliko larme je bilo tudi v razpravi o glasilu. Sendanje glasilo "Zajedničar" izhaja v isti velikosti kakor "Prosveta", na osmih straneh enkrat na teden. Eden prosvetaš je predlagal, da naj "Zajedničar" postane dnevnik, neki delegat mesečnik, odbor za pravila pa tednik kot je sedaj. Debata je bila vroča, včasih burna in tednik ostane kot bi ostal brez debate. Naročnina dosedaj je bila za člane \$1.20 na leto, v bodoče pa bo samo 60c.

Jako burni prizori so se dogajali v razpravi o resoluciji za Hrvatsko Radišo. To je organizacija v starem kraju, ki ima namen varovati interese mladine, posebno delavske mladine. Narodna Hrvatska Zajednica ji je dala \$25,000 podpore, ampak pri Radiši je veliko stvari narobe, in "činovniki" skrbe bolj zase kakor za mladino. Veliko gnilega se je povedalo o Radiši, nazadnje pa se je vseeno sprejelo modificirano resolucijo, s katero se jo odobrava (Radišo).

Odbor za resolucije je sporočil, da je dobil dvainšestdeset resolucij, izmed katerih jih je večino zavrgel. Predložil je konvenciji v odobrenje resolucijo, s katero obsoja zakone proti tujerodnemu prebivalstvu, o pridobivanju mladine za Zajednico, o prohibiciji, oziroma proti prohibiciji, o Hrvatski Radiši in Narodni Zaštiti ter nekaj drugih, tikajoče se notranjih zadev v HBZ.

Delegatje osme konvencije SNPJ. se bodo spominjali resolucij, ki so jih predložili, oziroma razdelili članni Chas. Novakovega bloka. Resolucije enake vsebine so bile predložene konvenciji HBZ., oziroma njenemu resolucijskemu odseku. Ali medtem, ko so se konvencije SNPJ. že od nekdaj pečale s socialnimi problemi širšega značaja, so se hrvatske podporne organizacije pričele pečati z njimi šele zadnje čase. In komaj da je radnički blok dobil pod svoje vodstvo NHZ. ter jo vodil nekaj let, jo je zavodil in s tem "zapasel" vse svoje delo.

Chas. Novak (Bartulović) je na shodih v Clevelandu napadal odbor SNPJ. in svaril delegate, da naj nikar ne izvolijo tako gnil, korumpiran odbor, kakršnega ima SNPJ. Bil je "uslišan". Izvolila je odbor, ki ne bo več komunistično ali "socialpatriotsko", ampak "narodno" korumpiran. Konvencija SNPJ. je sprejela resolucije socialnega značaja kakršnih ne znajo ameriški hrvatski "komunisti" niti sestaviti. Zato ker so ignoranti, jih je "narodna" delegacija na clevelandski konvenciji z lahkoto spravila v "žakelj".

Pop (po slovensko "far") Stipanović je bil predsednik konvenčnega odbora za resolucije. Ko je dobil besedo in dejal, da je pripravljen podati poročilo v imenu svojega odbora, je nastala — tišina. Prava, resnična tišina. A ni trajala dolgo. Rev. Stipanović je dejal, da je dobil nad 60 resolucij, a uvaževal je le nekatere. In tedaj se je pričelo "poslušanje".

"Kje so naše resolucije?" je vprašal radnički blok, ko so člani resolucijskega odbora podali svoja formalna poročila. Ljudje božji, kakšno "galamu" smo imeli!! Reporterji pri mizi spredaj so se zabavali, ampak reporterjev ki bi znali "reportati" je malo. Za "Svijet", katerega urejuje delegat te konvencije Gršković, poročila Senica. Gršković mu vse cenzurira. "Ovo ide unutra, a ovo ne ide." Senica piše vsaki večer in se smatra za najboljšega poročevalca. Rekli so, da piše on boljši zapisnik kot pa zapisnikarji. Loyer je poročevallec dnevnika "Radnik", ki je baje postal dnevnik samo radi te konvencije. Loyerova poročila so bila jako slaba. To so trdili med seboj tudi "Radnikovi" agita-

torji. Zinić, urednik "Radnika", je bil zaposlen z "dajanjem navodil", a koregiral je tudi Loyenova poročila "Radniku". Vsi važnejši hrvatski listi so imeli poročevalce, o dosti prida, kar se poročanja tiče, ni bil po mišljenju pisca teh vrstic, nobeden. Slovenska lista sta bila zastopana "pri mizi", samo dva "Enakopravnost" in "Prosveta". Hrvatje so njuna poročevalca tu pa tam malo "intervirali", kaj hujšega pa se ni dogodilo.

Od uredništva "Proletarca" imam "ukaz", da ne smem porabiti več kot dve strani v eni številki. Zato se vračam k resolucijam. Ko je hrvatski katoliški "pop" i delegat izjavil, da večino poslanih resolucij ni vpošteval, je nastala bura (burja-vihar-ropotanje) med delegacijo radniškega bloka. Vpraševali so ga, kaj je z resolucijo za priznanje sovjetske Rusije, o mednarodni delavski obrani, o belem terorju v Jugoslaviji itd. "Slavni" resolucijski odbor je progresivnom bloku pojasnil, da so za priznanje Rusije tudi kapitalisti, evo, čemu naj "drži" z njimi tudi HBZ? Jako špases argument, bi rekel Kranjec. A Medjunarodna radniška obrana? Resolucija o tej je strankarska itd. In o belem terorju v Jugoslaviji? Ej, bratje progresivci, se spomnite, da ste podpirali Radića? Vidite, Radić ali kdor koli drugi je z Radićem sedaj v vladi, pomeni beli teror v Jugoslaviji. In vi ste protestirali proti belemu terorju poprej ko Radić ni bil v vladi in protestirate sedaj ko je on del vlade.

Ko je odbor za resolucije podal svoje poročilo in se je od strani konvencije "potrdilo" resolucije katere je sprejel, so se pričela "pitanja" (vprašanja na odbor). Delegat Krznarić je v svojih argumentih hvalil gotove institucije v sov. Rusiji, in evo, nastala je "buna" od strani "narodnega" bloka. Mahanje z rokami vsekrižem. "Narodni delegati" so vstali in mahali proti predsedniku, Krznarić pa je govoril navdušeno kakor se za "levokrilaša" spodobi. Lupis je delal medklince, delali so jih drugi, in med splošnim "vikanjem" so se čuli i klici "idite u sovjetsku Rusiju!"

Debata o resolucijah je trajala več ur, mnogo ur, a sprejete so bile samo tiste, ki jih je potrdil resolucijski odbor. Po vsestranskih viharjih je bilo sprejeto poročilo resolucijskega odbora z 209 proti 151 glasovom.

Večina resolucijskega odseka je zmagala v vseh zadevah spornega značaja, radniška delegacija pa opravičuje svojo pogubno taktiko z "ujedinjeno" fronto reakcije.

Volitve v glavni odbor so dokazale, da je "reakcija" zmagala po zaslugi radniškega bloka, ki v marsičem ni bil "radnički blok".

(Dalje prihodnjič.)

Štiri ali osem strani?

Náš pokret med jugoslovanskim delavstvom nujno zahteva povečanje "Proletarca". Čim prej, toliko bolje. Povečati ga je treba ne samo za štiri, ampak vsaj osem strani. In povečan bo za osem strani, ako se zbere v fond za povečanje "Proletarca" \$2000, in če se dobi nekaj sto novih naročnikov. Dosegljivo je oboje, in oboje izvedljivo, ako hočemo. Hoteti, pomeni, da moramo to kar hočemo tudi izvršiti, če ne pričakujemo, da bo kdo drugi izvršil za nas.

Generalna stavka v Angliji in potem.

Naslovi poročil v listih v začetku stavke: Anglija v anarhiji. — Voditelji izgublajo kontrolo. — Vlada podvzela vse korake za varnost. (Naslovi iz kapitalističnih listov.)

Generalna stavka v Angliji znamenje solidarnosti delavskega razreda. — Pet milijonov delavcev na stavki. — Vseposod red in mir. — Disciplina popolna. (Naslovi v delavstvu prijaznih listih.)

Naslovi drugi teden stavke:

Generalna stavka se bliža svojemu polomu. — Delavci hočejo preklic stavke. — Vlada dobiva med publiko vedno večje simpatije. — Tisoče prebivalcev ponudilo svoje sposobnosti na razpolago vladi v tej krizi. — Armada lojalna vladi. — Baldwin izjavlja, da je delavstvo napovedalo boj, ki ga je vlada sprejela in ga bo izvedla do konca z rezultatom, ki bo v korist Angliji. — Voditelji delavstva v vedno večjih skrbah, ker hočejo delavci vedeti, čemu so pozvani na generalno stavko. — (Zopet naslovi iz kapitalističnih listov.)

Stavka angleškega delavstva se nadaljuje že drugi teden s popolno solidarnostjo delavstva. — Voditelji kongresa strokovnih unij konferirajo z vlado o možnostih za končanje stavke. — Vse evropsko delavstvo izreklo svojo solidarnost z angleškim. — Amsterdamska internacionala strokovnih unij izdala proglas, v katerem apelira na vse unije po svetu za pomoč angleškemu delavstvu v sedanji stavki. — Socialistične stranke na kontinentu (v Evropi) podvzele akcijo za zbiranje prispevkov v pomoč stavkarjem. — Socialisti v kontinentalni Evropi konferirajo, kako najefektivnejše preprečiti dovažanje premoga v Anglijo. — Stavka se bliža koncu. Baldwinova vlada odstopa od svojega stališča, da se ne bo pogajala z delavci pred preklicom generalne stavke. (Naslovi iz delavstvu prijaznih listov.)

Baldwinova vlada pognala delavstvo v beg. — Popolna kapitulacija angleškega delavstva. — Konec stavke brez zmage ali poraza. — Zdrav razum angleškega ljudstva zmagal. — Delavstvo se vrača na delo, razjarjeno nad svojimi voditelji. — Generalna stavka popolen fiasko. — Delavstvo poparjeno vsled poraza. (Naslovi iz kapitalističnih dnevnikov.)

Velikanska zmaga delavstva v Angliji. — Baldwinova vlada sprejela pogoje Kongresa strokovnih unij za posredovanje med stavkujočimi premogarji in družbami. — Velikansko navdušenje med delavstvom v Angliji. — Zmaga delavske solidarnosti; Baldwin se je podal. — Triumf organiziranega delavstva v Angliji. — Delavstvo se pripravlja na nove bitke da vzame oblast in zavlada nad Anglijo. (Iz unijskih glasil, socialističnih in komunističnih listov.)

Angleški unijski voditelji prodali delavce. — Največje izdajstvo v zgodovini. — Sramotna kapitulacija stavkovnega vodstva pred vlado. — Zmaga samo delna. — Delavstvo Anglije bo obračunalo z izdajalci. (Naslovi iz kom. listov nekaj dni po generalni stavki. S temi so preklicali svoje prve naslove in mnenja o zmagi in porazu.)

Koliko ste v vaši naselbini storili za pojačanje socialistične stranke? Koliko za razširjenje njenih glasil, med njimi "Proletarca"?

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA.

DOPISI.

OLD TIMER NADALJUJE.

PUEBLO, COLO. — Rekel sem zadnjič, da bom ob priliki kaj pisal o zadrugi prodajalni, katero so ustanovili tukajšnji rojaki. Je ž njo tako kakor v vsakem kraju. Ima zagovornike in nasprotnike. Ima ene kot druge med člani in nečlani. Člani so napredni in nenapredni, enako v odboru. Sicer pa se ne ločimo dosti. Zadrugi želim uspeh, in dosegla ga bo, če bo vodstvo vedno na pravem mestu, če bodo odjemalci znali kooperirati s svojo zadrugo in ji stali ob strani kadar jo zalote kake neprilike, kar se posebno v začetku rado zgodi.

Da nismo med zadnjimi, bo v dokaz tudi to, da imamo mladinsko podporno društvo št. 577 SNPJ. Mi ne maramo zaostajati za nikomur, posebno ne, kar se tiče ameriškega jezika, kajti tu ga zna vsak naš rojak, čeprav vsaki po svoje. Mladina pa seveda šolsko in počestno angleščino. Od tega mladinskega društva veliko pričakujemo, kar je naravno. Od koga pa naj sploh pričakujemo da kaj postane, ako ne od otrok?

Na "belo nedeljo" je eno društvo ZSZ. vzpizorilo igro "Babilon". Škoda, ker zmešnjava ni bila tolikšna kakor na babilonskem turnu. Dolgčas je odganjal Jerman s svojo godbo in pa pevci. Ne povem rad, ampak kar je, je; slavno občinstvo je pričelo odhajati še predno je bila babilonska zmešnjava končana, in ljudje so jamrali, da je vse nekam dolgočasno.

Eden član pevskega zbora "Prešeren" (Mr. Germ) je napravil spič v prilog slepskega doma v Ljubljani, v prid katerega ta zbor priredi zabavo s petjem. Dal Bog, da bi zbor "Prešeren" dočkal otvoritev slepskega doma v Sloveniji in da se bi mu res posrečilo nabrati potrebno vsoto. Sedaj, pravijo, je še desetino ni nabrane. Ker naš zbor rad dopisuje, bi bilo dobro, če bi svetoval fugaloslovanski vladi, naj ne pošilja svojih častnikov v Francijo kupovati žrebce, ampak naj denar, namesto da ga vrže na tak način proč, pokloni za slepski dom, Slovenija pa bo Srbiji podarila žrebca, če ne bo od nikoder ugovora.

Javitvi moram tudi žalostno vest, da se nekateri bahajo kako so pustili "Prosveto" in se naročili na frančiškanski "dnevnik". Izgleda, da je tudi pri nas potreben dom za slepce. Clevelandski Vahčič ima morda žalbo tudi proti slepoti, ne samo za odpravo pleše. Če jo ima, naj jo nam pošlje par škatljic "na poskušnjo".

Pri "Orlu" so hudi na Chas. Pogorelca, češ, da ni dovolj prijazen, kadar se ga vpraša od naše strani za kakšno igro. Hudo smo ga skritizirali, malo na seji, nekaj pred sejo in nekaj po seji. Nekdo je rekel, da ne smemo pričakovati prijaznosti ako mi nismo prijazni. Nekdo je rekel, da bi bilo treba podpirati "Proletarca", Lojze pa je pojasnil, da je naše društvo enkrat že dalo 25 dolarčkov. Ne morem se spomniti, kdaj bi to bilo. — Kajti moj spomin mi pravi, da društvo "Orel" ni nikoli prispevalo take vsote v noben fond JSZ. in še manj za "Proletarca". Lahko pa se je dotičnik motil, kajti "Orel" je prispeval že precej dola-

rjev v različne svrhe, in to večinoma v dobre. Glede iger pa bi rad, če bi vi stvar nekoliko pojasnili, da bomo tudi mi na jasnem. (Igre in vloge, deklamacije ter navodila pošilja prosvetni odsek JSZ., v katerem so trije člani in gl. tajnik JSZ., na željo vsakemu podpor-nemu društvu, vsakemu socialističnemu klubu in vsakemu izobraževalnemu društvu, ki soglaša z načeli našega gibanja in je včlanjeno v Izobraževalni akciji JSZ. Sklep seje eksekutive JSZ. je, da se tistim organizacijam, ki so proti našemu pokretu in mu škodujejo kjerkoli morejo, ne pošilja ničesar. Dogodilo se je, da je tajništvo JSZ. poslalo nekemu društvu na zapadu (ne v Pueblu) na željo več iger z vlogami, ne da bi dotično društvo pripadalo v Izobraževalno akcijo JSZ. V zahvalo je svojo predstavo oglašalo v našem pokretu sovražnih listih in del svojega dobička prispevalo za list, ki je ovira prosvetnemu delu in razdira kar grade drugi. Toliko v pojasnilo na željo Old-Timerja.— Ured.)

Z majsko številko "Proletarca" mnogi niso zadovoljni, kot sem že zadnjič omenil, ker je v nji naslikana naša šola (katere se pa ne sramujejo), in pa, ker se neke rabi beseda ki baje ne odgovarja resnici. Smo tukaj samo modri ljudje, zato sem res storil napako, ker sem se poslužil tako robate besede.

Revolucijo smo določili za precej časa. Šumina ne šumi posebno, naše rebeliš energije pa krotimo največ med seboj. "D.S." je dober list zato ker zabavlja čez socialiste, v ostalem pa se ne zanimamo zanjo.

Pa zopet drugič kaj več. — *Old Timer.*

KLUB ŠT. 27 O SPREMENITVI FORME "PROLETARCA".

CLEVELAND, O. — Klub št. 27 je na svoji drugi mesečni seji dne 15. maja razpravljal o dnevnem redu VI. rednega zbora JSZ., ki se bo vršil dne 3., 4. in 5. julija v Chicagu, in med drugim izrekel mnenje, da se bi poskusilo izdajati "Proletarca" zopet v prejšnji obliki (v formi časopisa).

Razprava je bila precej dolga, in večina je naglašala, da bi naročniki rajše list v obliki časopisa kakor revije. Ker finančno nismo trdni, kakor ni noben delavski list, razen redkih izjem, bi se s spremenitvijo forme dalo mogoče znižati stroške in "Proletarca" lažje razširiti.

Apeliramo tudi na druge klube, da o tem razpravljajo in dajo navodila svojim delegatom.

J. Kregelj, tajnik.

VAŽNO ZA CANONSBURG IN MEADOWLANDS.

CANONSBURGH, PA. — Opozarjam članstvo kluba št. 118 JSZ., da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje drugo nedeljo mesecu, to je dne 13. junija ob 9. dopoldne.

Razpravljali bomo o sporedu VI. rednega zbora in ukrepali o pripravah za piknik, ki ga bo priredil naš klub skupno s klubom št. 182 v Meadowlandsu. Prosimo tudi sodruge iz Meadowlandsa, da pridejo na našo sejo, da se skupno pogovorimo o stvari.—*Tajnik.*

SOCIALISTIČNE AKTIVNOSTI V V CLEVELANDU.

CLEVELAND, O. — Ohio ni ena onih držav, kjer je socialistično gibanje močno in trdno. Imeli smo ga pred leti, posebno v Clevelandu, toda progoni, nerazsodna taktika ekstremistov in brezbržnost delavstva ga je skoro uničila. Ostalo je le ogrodje, na katerem se sedaj gradi naša stranka znova.

Meseca marca se je vršila v Clevelandu konvencija ohijske socialistične stranke, ki je poleg drugega dela razpravljala tudi o volitvah, ki se bodo vršile jeseni, sprejela platformo ter nominirala sledeče kandidate: Za governorja, Joseph Sharts, Dayton, O.; za podgovernorja, Wm. L. Slusser; za državnega tajnika Harry Schreiber; za državnega blagajnika, Jacob H. Opala.

Dne 8. aprila se je vršila v Slov. narodnem domu konvencija soc. stranke clevelandskega okraja, ki je nominirala kandidate v okrajne urade in v legislaturo. Nominirani so: A. Hastings, County Clerk; Harry Kulmann, šerif. Jos. Martinek, County komisar; Sidney Yellen, okrajni blagajnik; Louis Arnoff, rekorder; W. M. L. James, koroner; M. Weinstein, auditor.

Kandidatje v legislaturo so: John J. Willert, N. Mendelcorn, Joseph Jauch, Edward Horak, Theodore Johnson, Louis Kuntz, J. Axelrod in M. Weintraub. Za državne senatorje: Louis Katz, Robert Wuffl in W. M. Moline.

To so socialistični kandidatje za ta okraj. Ampak delo z nominiranjem ni končano. Volilne kampanje nam služijo ne samo da razgaljemo koruptnost buržvaznih strank, ampak da jačamo naše gibanje in vzgajamo delavstvo za socializem.

Sodrugom in somišljenikom posebno polagam, da je važno da v tej kampanji dobimo po vsem Ohiju najmanj 21.000 podpisov na peticije, kajti le če dobimo enainvajset tisoč podpisov, bo naša stranka dobila pravico do svoje rubrike pod svojim imenom na glasovnici.

Za naše kandidate v okrajne urade moramo dobiti 2.700 podpisov. In če bomo delali za svojo stvar kakor delamo mnogokrat za kaj drugega, bomo to število dosegli. Slovenski sodrugi v tej kampanji, posebno pri nabiranju podpisov, lahko mnogo store, ne samo v tem okraju ampak po vsej državi. Peticije so že urejene in jih dobite pri tajnikih svojih organizacij. Čas beži in treba je delati. — *John Krebelj*, tajnik kluba št. 27 JSZ.

SOCIALISTIČNI KANDIDATJE V ILLINOISU.

CHICAGO, ILL. — Na konvenciji illinoiske socialistične stranke, ki se je vršila dne 23. maja v Chicagu, so bili nominirani za kongresne volitve, ki se bodo vršile v jeseni, sledeči kandidatje:

J. T. Whitlock za senatorja; Geo. Koop in Chas. Pogorelec za kongresnika *at large*; Ansel Brooks za državnega blagajnika; Florence S. Hall, za nadzornico javnih del; Tilden Bozarth za klerka vrhovnega sodišča.

Konvencija je naložila državnemu tajniku sporočiti vsem strankinim organizacijam, da naj nominirajo kandidate v kongres, legislaturo in druge urade kjerkoli mogoče, kajti naš namen je imeti za jesenske volitve čimpopolnejšo listo kandidatov.

V soboto večer, dan pred konvencijo, je vprizorila čikaška mladinska organizacija dve igri v Workers Lyceum, W. Hirsch Blvd. Na sporedu je bilo poleg

iger več drugih točk in kratek nagovor strankinega tajnika Henryja. Po programu je sledila plesna zabava.

Tajnik organizacije okraja Cook ima nalogo v kratkem sklicati sejo, na kateri bomo nominirali kandidate v čikaških okrajih. — *P. O.*

“Glas Naroda” se ponuja za odrešenika delavstvu.

Newyorški “Glas Naroda” že dolgo prinaša “komunistične” editoriale, katere urednik Trček plonka iz nekega “ekstremno” radikalnega lista. Objavil je tudi članek o končani generalni stavki v Angliji in slovesno ter s skrajnim obsojanjem naznanil svojim čitateljem, da so angleški delavski voditelji “. . . prodali in izdali angleški proletariat, ker so se bali, da bi mogla neznatna manjšina sovražnikov demokracije vprizoriti poskus, da ustanovi diktaturo s strahovlado kot se je zgodilo v Rusiji l. 1917 in 1918. Bali so se diktature proletariata ter izročili delavstvo strahovladi buržuazije. Povezanega na rokah in nogah so izročili delavca izkoriščevalcem . . .”

Vsakdo, ki še danes misli da je “Glas Naroda” glasilo bankirskih interesov, je v zmoti, kajti “Glas Naroda” je res “neodvisno glasilo slovenskih delavcev v Ameriki.” Sakserjeva in Jadranska banka ga podpirati v korist boljševiske propagande. Republikanska stranka, razne kompanije in trustjanske firme so mu dajale podporo zato, da agitira za pravo “diktaturo proletariata”.

Že dolgo je jasno, da “Glas Naroda” konkurira z “revolucionarnimi” članki celo “Del. Sloveniji”, in to z — gmotnim uspehom, kajti pri “Glasu Naroda” delajo samo to kar se jim izplača. Agitirali so za največje kapitalistične politike, za kompanije, za Adria Motor korporacijo, in sedaj za “boljševizem” zato, ker jim nekedo PLAČA.

Zanimivo je le, KDO plačuje sedanjo propagando, katero “Glas Naroda” ne vodi v interesu delavcev, ampak proti delavskim interesom.

ALI JE VAŠ KLUB ŽE IZVOLIL DELEGATA ZA VI. REDNI ZBOR J. S. Z.?

Ako je vaš klub že izvolil delegata za VI. redni zbor JSZ., sporočite njegovo ime tajništvu, da ga objavi v seznamu. Isto velja za društva Izobraževalne akcije JSZ. Vsak delegat naj se dobro pouči o sporedu zbora in razpravlja o njemu na klubovi seji. VI. redni zbor bo važen kakor so vsi naši zbori. Ob enem bo udeležba na njemu večja kot na prejšnjih zborih do l. 1916.

Vsak socialistični klub JSZ. naj bo zastopan po svojem delegatu. Ako pa je zadržek tako velik, da svojega delegata ne morete poslati, tedaj naj klub izvoli zastopnika izmed drugih delegatov ali članov eksekutive, in to sporoči tajništvu.

Apeliramo posebno na okoliška društva Izobraževalne akcije JSZ., da pošljejo na ta zbor svoje zastopnike. Zborovanje se prične v soboto zjutraj dne 3. julija v dvorani SNPJ. V soboto večer priredi klub št. 1, oziroma njega dramski odsek in pevski zbor večji program v počast delegatom.

Seznam prispevkov v fond za povečanje "Proletarca".

Prvi seznam prispevkov v fond za povečanje "Proletarca" bi imel biti priobčen v tej številki. Radi drugih izkazov in pa ker še niso imele vse naselbine prilike podvzeti kampanje za ta fond, bo prvi izkaz priobčen drugi teden.

Za povečanje "Proletarca" štiri strani več na teden je treba zbrati fond \$1000. Kvote na posamezna okrožja so razdeljene sledeče:

Chicago in okolica.....	\$150.00
Cleveland, O., in okolica.....	125.00
Barberton, O., in okolica.....	50.00
Girard, O., in okolica.....	25.00
Milwaukee in W. Allis, Wis.....	100.00
Pennsylvanija.....	125.00
Vshodni Ohio.....	25.00
Detroit, Mich.....	100.00
Južni Illinois.....	25.00
Sheboygan, Wis.....	50.00
Zapad (Mont., Wyo., Utah, Calif. in ostale države na zapadu).....	50.00
West Virginija.....	25.00
Kansas.....	50.00
Minnesota.....	25.00
Indiana.....	25.00
Waukegan, Ill.....	50.00
Skupaj.....	\$1,000.00

"Proletarca" moramo povečati kakor hitro mogoče. To je potrebno v interesu našega gibanja in v interesu čitateljev v splošnem. Mnogo važnega gradiva izostaja, ker v tem obsegu kot ga ima list sedaj ni mogoče vsega priobčevati. Ne gre se sedaj za drugega kakor da se zbere potreben fond in da se dobi kolikor največ mogoče novih naročnikov.—*Upravništvo.*

"Veliki majski broj, posvečen prvoj konvenciji H. B. Z."

S tem naslovom na prvi strani je izšel meseca maja v Chicagu hrvatski mesečnik "Novi Rod", ki pa ni mesečnik, kajti izhaja že tretje leto in "ovaj majski broj" ima šele štev. 7.

Zdi se mi potrebno predočiti, kdo in zakaj izdaja ta takozvani mesečnik. Ali je nastal iz potrebe, ali iz materialnih interesov ENE osebe? Ali je posvečen znanosti? Ali izhaja kot leposlovna revija?

Izhaja zato ker je v interesu LASTNIKA. Ne izhaja kot znanstven list, ne kot leposlovna revija, ne kot političen organ, ampak kot reklamni list v interesu človeka ki ga lastuje.

Nekako pred štirimi leti je prišel v Ameriko bivši dalmatinski "pop", ki se je naveličal igrati "popa" v "svobodni" Jugoslaviji. Obesil je svojo duhovsko sukno na klin in odpotoval v Ameriko, da tu poskusi svojo srečo. Ako se ne motim, se je takoj ustanovil v Chicagu, toda ni si poiskal kake koristne službe, ker to ni v naturah takih ljudi. Prišel je na idejo, da se v tej deželi listi izplačujejo samo z oglasi, ako jih imajo veliko in dobre (namreč dobro plačane). In tako je ustanovil mesečnik "Novi Rod". Šel je okrog raznih tvrdk in dobil mnogo in dobre oglase. Začel je "iz nič" in "zaradi" toliko da izhaja z — oglasi. Med svojimi oglaševalci ima največje ameriške firme, parobrodne družbe, department veletrgovine itd. Da jih dobi, in to za list ki nima cirkulacije, razun par stotin,

je treba "znati" nastopati in lastnik "N. R." ima to sposobnost. Umevno je, da mora nastopati pred predstavniki družb tako kakor je v interesu kompanij, in nastopa s svetohlinstvom. Za seboj nima naročnikov, ne organizacije, ne idealov, ampak — kompanije in njihove oglase. Za svoj "majski broj, posvečen prvoj konvenciji H. B. Z." je dobil mnogo oglasov tudi v Clevelandu ne le med hrvatskimi ampak tudi med slovenskimi trgovci. Prišel je pop ali njegov agent, lepo je govoril in lepo nastopil, govoril je povsod tako kakor se mu je zdelo da bo bolj vleklo, pa je spravil skupaj toliko oglasov da se mu je po treh letih izplačalo izdati sedmo štev. svojega mesečnika. Kadar pride okrog zastopnik kakega delavskega lista, niso trgovci tako prijazni z njim, ampak ga, če ni posebno nadležen, hitro odslove, češ, kaj bi z vami, ki nas samo nadlegujete za — denar!

Listi ki izhajajo radi oglasov, to je, radi tega ker se gospodarju izplačajo, so navadno "vsestranski" in protidelavski. List pa, ki izide le tedaj kadar se lastniku poljubi, to je, kadar ima nabranih toliko oglasov da se mu izdanje izplača, je čisto navaden businiški list.

Vzrok, da sem se "utaknil v to zadevo" je, ker sem videl v majski izdaji omenjenega lista, kot sem že dejal, več oglasov clevelandskih slovenskih trgovcev. Morda bo kdo rekel: Kaj te to briga! Da, briga me. Radoveden sem npr., kakšne materialne koristi imajo trgovci od lista brez naročnikov in brez karakterja? Zamerim jim, ker niso niti od daleč toliko naklonjeni zastopnikom delavskih listov, dasiravno so delavci glavni odjemalci malih trgovcev.

V ljubljanski "Delavski Politiki" z dne 8. maja sem čital sledečo notico:

"SVOJI K SVOJIM! Nekateri tvrdke se branijo oglašati v delavskem tisku. — Delavski gospodar, delavska gospodinja se bosta branila njihovih izdelkov. Kdor ne oglašuje v edinem delavskem dnevniku v Jugoslaviji, v "Delavski Politiki", naj ne išče odjemalcev med delavstvom!"

To pravilo bi moralo veljati povsod, in v mnogih deželah je že uveljavljeno. Veljati bi moralo tudi med nami. Kdor ni naklonjen delavskemu časopisu in odreka vsako pomoč delavskim organizacijam, ni vreden naklonjenosti delavcev. Tudi med nami mora veljati načelo, "Svoji k svojim!"

Anton Žagar.

GLEDE IZLETA V LA SALLE.

CHICAGO, ILL. — Vsled gotovih neprilik smo prekinili s pripravami za izlet v La Salle, katerega sedaj torej ne bo. Da pa ustrezemo dotičnikom, ki žele iti v prosto naravo, smo priredili vse potrebno za izlet v nedeljo dne 30. maja v Clarendon Hills. Naš piknik bo v lepem gozdiču in kraj naokrog je resnično mika. Preskrbeli bomo vožnjo po jako znižani ceni.

Vlake v Clarendon Hills dobite na postaji Hawthorne (v Cicero). Postaja je na križišču Ogden, Cicero in 26. ceste. Vlak odide s te postaje točno ob 9:54 dopoldne, čikaški čas. Eden naših odbornikov bo na postaji, ki vam bo dal navodila in vožnje listke. Enako bo navzoč na postaji ob 1:52 popoldne, ko odide drugi vlak.

Vzemite "lunch" s seboj. Več boste izvedeli na seji v petek dne 28. maja. — *Pripravljalni odbor.*

Workers Party in jesenske volitve.

Eksekutiva Workers Party je zaključila, da se jesenskih volitev ne udeleži pod svojim imenom, ampak pod imenom Labor Party ali kakega drugega podobnega imena, kjerkoli mogoče. V ta namen je pozvala v "enotno fronto" unije in razne druge delavske organizacije, med njimi soc. stranko, katera pa je njen neodkritosrčni poziv odklonila. Workers Party bo posegla v volilni boj pod svojim imenom samo tam kjer ne bo drugega izhoda, oziroma kjer ima upanje da dobi vsaj nekaj glasov. Socialistična stranka je posegla v volilni boj s svojo listo pod svojim imenom, povabila pa je na sodelovanje vse ki se strinjajo z njenim programom.

ODZIVI NAROČNIKOV IN SOMIŠLJENIKOV

Prispevki v pokritje izdatkov prvomajske številke "Proletarca".

Chicago, Ill. — Dr. št. 86. SNPJ. \$4.50; Justin Saitz 50c, skupaj \$5.

Bearcreek, Mont. — Nabrano med simpatičarji na sestanku prvega maja \$4.75.

Cokedale, Colo. — Andrew Milavec 25c.

Somerset, Colo. — Po 25c: Anton Majnik, Jernej Majnik, Frank Remškar, skupaj, 75c.

Lyons, Ill. — Frank Molan 25c.

Great Falls, Mont. — John Ponikvar 50c.

Milwaukee, Wis. — Martin Rožich \$1.

Spangler, Pa. — Paul Les 50c.

Waukegan, Ill. — John Skala 25c.

Yukon, Pa. — Joseph Robich 25c.

Star City, W. Va. — Po 25c: Lov. Selak, Anton Pogčar, skupaj 50c.

Darragh, Pa. — Andy Bertl 50c.

Greensboro, Pa. — Po 25c: Frank Valenčič, Albin Ule, Matevž Jurca, Frank Zupančič, John Kastelich, skupaj \$1.25.

Darragh, Pa. — Thomas Podbevšek \$1.

Masontown, Pa. — Anthony Cernc 50c.

Greensboro, Pa. — Andy Bertl 70c.

Detroit, Mich. — Louis Krajec \$1.

Winterquarters, Utah. — Thomas Majnik 50c.

Skupaj \$19.45. Prejšnji izkaz \$247.20. Skupaj \$266.65.

Popravek: V predzadnjem izkazu se je pri prispevku Anton Vičiča urinila pomota. Pravilno bi se moralo glasiti: \$2, ker se ni mogel udeležiti majske proslave, in 50c majske izdaji v podporo. *

SEJA IN PREDAVANJE V KLUBU ŠT. 1.

CHICAGO, Ill. — V petek dne 28. maja ob 8. zvečer se vrši v dvorani SNPJ., 2657 S. Lawndale Ave. seja kluba št. 1 JSZ.

Sodrugji in sodruginje, zavzeli smo se, da povečamo število našega članstva na sto in več. Klub št. 1 mora imeti v bodoče vedno nad sto članov in članic. Povabite vaše znance, da postanejo člani kluba. Vsakdo ki želi pristopiti, naj pride omenjeni večer v dvorano in vpraša tajnika za pristopno karto.

Na tej seji bomo govorili tudi o programu za priredbo v počast delegatom VI. rednega zbora JSZ.

Po izčrpanem dnevnem redu bo predaval Ivan Molek o predmetu "Socialistična etika in morala." Priidite na sejo ob 8., ker želimo, da se točno prične.

IZOBRAŽEVALNA AKCIJA J. S. Z.

V fond "Izobraževalne akcije JSZ." so vplačala društva in socialistični klubi v mesecu aprilu kot sledi:

Štev. društva in kraj.	Vsota.
213, SNPJ, Clinton, Ind.	\$1.00
190, SNPJ, St. Michael, Pa.	12.00
214, SNPJ, Mullan, Idaho	1.89
425, SNPJ, Triadelphia, W. Va.	1.00
47, SNPJ, Springfield, Ill.	1.00
184, SNPJ, Springfield, Ill.	1.00
74, SNPJ, Virden, Ill.	1.00
209, SNPJ, Nokomis, Ill.	2.00
5, SNPJ, Cleveland, Ohio	12.00
492, SNPJ, Miners Mills, Pa.	1.00
318, SNPJ, Baggaley, Pa.	4.00
333, SNPJ, Blaine, Ohio	1.00
290, SNPJ, Homer City, Pa.	3.00
477, SNPJ, Cleveland, Ohio.	3.00
245, SNPJ, Lawrence, Pa.	1.50
19, SNPJ, Mineral, Kans.	2.00
201, SNPJ, Ludlow, Colo.	6.00
97, SNPJ, Bessemer, Pa.	1.00
465, SNPJ, Gillespie, Ill.	3.00
115, SSPZ, Helper, Utah	1.00
86, SNPJ, Chicago, Ill.	1.00
321, SNPJ, Warren, Ohio.	1.00
267, SNPJ, Sublet, Wyo.	3.00

KLUBI J. S. Z.

69, Herminie, Pa.	1.00
47, Springfield, Ill.	1.00
41, Clinton, Ind.	2.00
1, Chicago, Ill.	2.50
60, Gillespie, Ill.	4.00
Skupaj	\$74.89

TAJNIŠTVO J. S. Z.

PRIREDBA KLUBA J. S. Z. V GILLESPIE, ILL.

GILLESPIE, ILL. — Klub št. 60 JSZ. priredi v soboto 30. maja piknik v Wilsonvillu, Ill., na znanem prostoru s. Nemaniča. Piknik se prične popoldne. Vabimo vse naše občinstvo tu in okolici, da pride na piknik v čim večjem številu. Zabave bo obilno za vse.

Pisal bi še o čem drugem, a storil bom to pozneje.

Naš klub stoji trdno, četudi so mu nasprotniki prerokovali smrt še predno je bil ustanovljen. — Peter Kallan, tajnik.

Listu v podporo.

Chicago, Ill. — S. Leo Meden nabral na zabavi soc. pev. zbora "Sava" \$6.

Nokomis, Ill. — Soc. klub št. 128 JSZ. \$5; Chas. Jurkošek \$1; neimenovan \$1; Luka Grosser 50c, skupaj \$7.50.

Indianapolis, Ind. — M. Stroj 50c.

Cleveland, O. — Vincenc Jurman \$5.

Luzerne, Pa. — John Matičič \$1.

Waukegan, Ill. — Soc. klub št. 45 JSZ. \$5.

Star City, W. Va. — Joseph Železnik 75c.

Detroit, Mich. — Andy Mele \$1.

Chicago, Ill. — Andrew Miško \$2; Vinko Ločniškar 50c; John Chemazar 35c, skupaj \$2.85.

Skupaj v tem izkazu \$29.60. Prejšnji izkaz \$300.87. Skupaj \$330.47.

Kako komunisti sodijo izpad generalne stavke v Angliji.

Ko je bila v Angliji proglašena generalna stavka, ji je dala svoje moralno in gmotno pomoč amsterdamska internacionala strokovnih unij, vse socialistične stranke po svetu, mnoge neodvisne unije (v Zed. državah A. C. W. of A.), zveze unij v raznih državah in naravno vse socialistično časopisje ter glasila unije.

Angleškemu delavstvu so v tem gigantičnem boju naklonili svoje pomoč in solidarnost tudi ruski delavci, oziroma "rdeča" strokovna internacionala in tretja internacionala. Obe sta izdali manifest, katerega sta razposlali po vsem svetu, in kapitalistično časopisje ga je s posebnim veseljem objavilo, kajpada v svoje propagandistične namene. Vsoto, ki so jo poslale omenjene komunistične organizacije iz Rusije, so angleške unije odklonile z motivacijo, da bi sprejem služil angleškemu kapitalističnemu časopisju in vsem tistim v Angliji ki vidijo v današnji Rusiji sovražnice angleških interesov, za propagando proti angleškemu delavstvu, češ, da je v službi sovjetske Rusije v borbi za gospodarsko in politično oslabiljenje Velike Britanije. Četudi bi vsakdo vedel da bi take trditve ne bile resnične, je te vrste propaganda v slučaju v kakršnem se je nahajalo angleško delavstvo tekom stavke vseeno škodljiva — delavstvu. Komunisti imajo namreč navado, da svojo pomoč na vse načine razglašajo in da si prilaščajo v bojih delavstva za izboljšanje svojega življenjskega stanja veliko več kredita kot ga v resnici imajo. Le malo je manjkalo, da niso generalne stavke v Angliji proglasili za svoje delo.

Ko je bila končana, so nekateri komunistični listi v Ameriki in drugje prinesli to vest z velikimi naslovi. Čikaška komunistična glasila so poročala o velikanski zmagi angleškega delavstva in o kapitulaciji vlade. "Radnik" z dne 13. maja je imel naslov skozi vso prvo stran z en palec visokimi črkami, s katerimi je poročal: "Angleški radnici pobijedili! Vlada Nj. V. kralja kapitulirala pred proletarijatom. Britanska vlada se povlači."

"Radnik" je pod duhovnim vodstvom urednikov "Daily Workerja" in sme pisati samo kar mu ti dovolijo. Torej so bili vsi na glavnem stanju W. P. mnenja, da je angleško delavstvo doseglo veliko zmago.

Zinovjev v Leningradu pa ni bil tega mnenja, kajti on je hotel revolucijo v Angliji, zato je konec stavke karakteriziral z besedami, da pomeni največje izdajstvo v zgodovini. In Chas. Ruthenberg je moral v imenu eksekutive W. P. napisati "izjavo", katero je vsoglasil z mnenjem Zinovjeva. Priobčiti jo je moral tudi "Radnik". Ta izjava pravi, da je bila stavka končana z izdajstvom, in tako so morali komunisti preklicati svoja prejšnja poročila o velikanski zmagi in o kapitulaciji vlade. Čitatelji takih listov ne vedo pri čem da so, za urednike pa tudi ni prijetno pobijati kar so včeraj trdili za resnico. Ampak kaj se hoče, papež je papež in disciplina je disciplina.

"BEG IZ TEME" je najnovejša knjiga v slovenski literaturi. Obsega nad 300 strani; v nji so zastopani najboljši ruski pisatelji, ki so kazali ljudstvom pot iz teme. Izšla je v založbi "Proletarca". Cena \$1.75 za vezano v platno, \$1.25 za mehko vezbo.

Kaj so socialistični nazori o morali, in kaj je etika in morala?

Mnogo čujemo celo v današnjih grešnih časih o morali in etiki. Hinavci vseh vrst nam veliko pripovedujejo o morali, še več obrekujejo, tu še bolj napačno tolmačijo čednosti kakor si jih oni predstavljajo.

Po seji kluba št. 1, ki se bo vršila dne 28. maja bo v dvorani SNPJ. v Chicagu predaval Ivan Molek o temi "SOCIALISTIČNA ETIKA IN MORALA". Vstop vsake-mu prost. Predavanje bo v spodnji dvorani.

Agitatorji na delu.

Naročnin so poslali:

Jos. Volk, Cleveland, O.	8
Tony Stražišar, Windber, Pa.	3
John R. Sprohar, Walsenburg, Colo.	3
Anton Žagar, Chicago, Ill.	3
Joseph Klarich, Detroit, Mich.	3
Frank Nagode, Sheboygan, Wis.	3
Lucas Butya, Moon Run, Pa.	3
John Chervan, Claytonia, Pa.	2
Martin Gorenc, Arma, Kans.	2
Anton Maslo, Greensboro, Pa.	2
Frances Zakovšek, North Chicago, Ill.	2
Frank Juvan, Milwaukee, Wis.	2
John Krebelj, Cleveland, O.	2
Frank Rataic, Forest City, Pa.	2
John Kobal, Johnstown, Pa.	2
Marko Tekavc, Canonsburg, Pa.	2
Anton Majnik, Somerset, Colo.	2
John Bozich, Cleveland, O.	1
Frank Klun, Chisholm, Minn.	1
Joseph Radelj Ml., West Allis, Wis.	1
Cyril Obed, Homer City, Pa.	1
John Kosin, Girard, O.	1
Joseph Koenig, San Francisco, Calif.	1
Rok Božičnik, Nokomis, Ill.	1
John Ban, Pittsburgh, Pa.	1
Peter Kallan, Gillespie, Ill.	1
John Kunstelj, Gross, Kans.	1

MRS. JERA KOKELJ.

CHICAGO, ILL. — Dne 24. maja zgodaj zjutraj je umrla v Ciceru, Ill. rojakinja Mrs. Jera Kokelj v starosti sedeminsedemdeset let. Živela je pri svoji hčeri Mrs. Frances Mrgolles v Ciceru. Doma je bila iz Stare Loke pri Škofji Loki v Sloveniji. Zapušča hčere Mrs. Frances Mrgolles v Ciceru, Mrs. Antonijo Urbane v Chicagu, Mrs. Jero Bartoncelj v Boulderju, Wyo., Mrs. Mary Golob v Rock Springsu, Wyo., in sina Peter Kokeljna v Wittu, Ill. Pokopana je bila v sredo 26. maja na pokopališču Forest Home. Pogreb je bil civilen. Pokojnica je bila priljubljena med rojaki ki so jo poznali vsled svojega humorja in dobre volje, ki jo je spremljala v življenju. Vzlic visoki starosti je bila trdna in je lahko hodila sama brez vsake pomoči do zadnjega dne bolezni, ki je trajala nekaj nad dva dni.

Naš pokret ji ni bil tuj, kajti sodrug Mrgolles je dolgoleten član soc. kluba. Ko smo svojčas imeli par priredb v Ciceru, je rekla, da je pripravljena pomagati ako nam v čem more.

Sorodnikom naše iskreno sožalje.

IMENIK DELEGATOV VI. REDNEGA ZBORA J. S. Z.

Dosedaj so prijavili delegate za VI. redni zbor J. S. Z., ki se bo vršil dne 3.—5. julija v Chicagu, sledeči klubi:

- Stev. kluba in kraj. Ime in naslov delegata.
- 1, Chicago, Ill.—Donald J. Lotrich, 1937 S. Trumbull Ave.;
 - 2, Glencoe, O.—Nace Žlembregar, L. box 12;
 - 15, Sublet, Wyo.—Frank Homar, box 94;
 - 27, Cleveland, O.—Joseph Jauch, 6319 Carl Ave.;
 - 37, Milwaukee, Wis.—Joseph Radelj, 477 51st Ave., W. Allis, Wis.;
 - 45, Waukegan, Ill.—Martin Judnich, 706 McAlister Ave.;
 - 49, Collinwood, O.—Joseph Presterl, 722 E. 160th St.;
 - 60, Gillespie, Ill.—Geo. Vrečić, box 103, Sawyerville, Illinois.
 - 69, Herminie, Pa.—Anton Zornik, box 202;
 - 114, Detroit, Mich.—Joseph Klarič, 12513 Maine St.;
 - 118, Canonsburg, Pa.—John Chesnik, box 170;
 - 123, Maynard, O.—Ant. Garden, L. box 851, Bridgeport, O.;
 - 128, Nokomis, Ill.—Lucas Groser, R. 2, Box 110;
 - 232, Barberton, O.—Geo. Sonoff, 129 Center St.;
 - 235, Sheboygan, Wis.—Frank Štih, 728½ Kentucky Av.

KONFERENCE KLUBOV J. S. Z.

Zapadna Penna.—Louis Britz, box 34, Lawrence, Pa.

BRATSKI DELEGATJE DRUŠTEV IZOBRAŽVALNE AKCIJE.

Stev. društva in kraj:

- 1, SNPJ, Chicago, Ill.—Fred A. Vider;
- 39, SNPJ, Chicago, Ill.—Frank Udovich;
- 81, SNPJ, Red Lodge, Mont. — Chas. Pogorelec, zastopnik;
- 86, SNPJ, Chicago, Ill.—Frank Petrich;
- 142, SNPJ, Collinwood, O.—Joseph Presterl;
- 344, SNPJ, Sheboygan, Wis.—Frank Štih.
- 20, SSPZ, Cleveland, O.—Frank Mikšič, zastopnik.

EKSEKUTIVA J. S. Z.

Charles Pogorelec, tajnik J. S. Z.

Člani eksekutive: Frank Alesh, Sava Bojanovich, Geo. Maslach, Vincent Cankar, Frank Udovich, Božo Stojanovich, Fr. S. Tauchar, Frank Zaitz, Anton Zornik.

Nadzorni odbor J. S. Z.: Filip Godina, Blaž Novak, Peter Kokotovich.

Urednik Proletarca, Frank Zaitz; upravnik Anton Žagar.

Prosvetni odsek Joško Oven.

Odbor za pravila: Chas. Pogorelec, John Olip in Frank Zaitz.

Nova knjiga.

“BEG IZ TEME” je knjiga, ki je izšla v založbi “Proletarca” ta mesec. Obsega nad tri sto strani in vsebuje dela ruskih pisateljev ter njihove življenjepis. Stane vezana v platno \$1.75, mehko vezana \$1.25. Ape-liramo na naše zastopnike, naj naroče po več izvodov skupaj in jih razpečajo med čitatelje. Nadalje, vsakdo, ki želi da izdamo še več dobrih knjig, naj naroči en iztis za svojo knjižnico, in pa seveda zato, da knjigo čita. Glavno je, da se jo čita. Pošljite naročila takoj.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Iz St. Louisa, Mo., smo prejeli v kuverti bančni ček v znesku \$3, toda brez vsakega pojasnila v kak namen je vsota poslana. Na kuverti ni povračilnega naslova.

Prosimo dotičnika ki jo je poslal, da nam sporoči, v kak namen je poslana in svoje ime.

VI. REDNI ZBOR J. S. Z.

Dne 3., 4. in 5. julija 1926 prične zborovati šesti redni zbor JSZ. Eksekutiva JSZ. je za ta zbor sprejela sledeči provizorični poslovnik in spored, ki ga bo predložila delegatom:

Poslovnik VI. zbora J. S. Z.

1.) Po zboru izvoljeni predsednik predseduje; zamenjuje ga podpredsednik. Ako želi predsednik poseči v debato in govoriti k predlogom, se mora obrniti do podpredsednika za besedo, ki jo dobi po vrsti prijavljenih govornikov.

Predsednik in podpredsednik se volita dnevno.

Kdor ne govori k dnevnemu redu, je dolžnost predsednika poklicati ga k redu, v skrajnem slučaju pa mu vzeti besedo. Ako prizadeti ni zadovoljen z odlokom predsednika se sme obrniti na zbor za odločitev.

2.) Za besedo se je prigrasiti z dviganjem roke. Govorniki dobe besedo po vrsti, kakor se prijavijo.

3.) Predlogi se predlagajo ustmeno in pismeno.

4.) Pred glasovanjem o predlogu imajo pravico do besede vsi govorniki, prijavljeni do sprejema predloga za zaključek debate.

5.) Pri enakosti glasov se odpre ponovna debata in se glasuje, dokler se ne pride do rezultata.

6.) Za sprejem predloga zadostuje navadna večina glasov.

7.) Glasovanje o predlogih je javno z dviganjem roke, razen v slučajih kjer zbor sklene drugače.

8.) Volitve odborov se vrše tajno.

9.) Poimensko glasovanje (Roll Call) se vrši, če ga zahteva najmanj ena četrtina delegatov.

10.) Čas zborovanja določa zbor.

11.) Bratski delegatje podp. društev, ki prispevajo v fond “Izobraževalne akcije JSZ”, imajo pri vseh predlogih in razpravah pravico govora, toda ne glasovanja in staviti predloge. Pravico glasovanja in staviti predloge pa imajo v vseh zadevah, tikajočih se Izobraževalne akcije J. S. Z.

Spored VI. zbora J. S. Z.

1. Otvoritev zbora (gl. tajnik J. S. Z.)
2. Volitve verifikacijskega odbora (za pregledanje pooblastil, tri člane in gl. tajnik.)

KONSTITUIRANJE ZBORA.

3. Predložitev poslovnika in dnevnega reda.
4. Volitve predsednika in podpredsednika.
5. Volitve dveh zapisnikarjev.

REFERATI IN POROČILA.

6. Poročilo gl. tajnika o delu in stanju J. S. Z., o Izobraževalni akciji JSZ., volilni kampanji in aktivnostih Zveze od V. zbora.—Poroča tajnik Charles Pogorelec.

7. Poročilo sekcijjskih odborov:

a) za slovensko sekcijo, tajnik F. Zaitz.

b) o delu in agitaciji med srbo-hrvatskim delavstvom, poroča Petar Kokotović.

8. Zvezno glasilo in literatura, poročata F. Zaitz za uredništvo in A. Žagar za upravništvo JDTD.

9. Poročilo Prosvetnega odseka. Izobraževalna akcija JSZ. referira Joško Oven.

10. Podporne organizacije in naš delavski pokret, poroča Frank Zaitz.

11. Poročila tajnikov Konferenc JSZ. (Penna., Ohio in Kansas.)

12. O delavskih obrambnih organizacijah, poroča Anton Garden.

13. Poročilo stavbinskega odseka JSZ., poroča tajnik F. Zaitz in ostali odborniki.

14. Načelna izjava in pravila, poroča odbor treh: Pogorelec, Zaitz in Olip.

15. Odnosaji med socialističnim in komunističnim gibanjem, referira Frank Zaitz.

16. Važnost gospodarske in politične izobrazbe med delavstvom, poroča Frank S. Tauchar.

17. Amerikanizem in zakoni naperjeni proti tuje-rodcem, poroča Vincenc Cankar.

18. Agitacija med mladino, poroča Donald J. Lotrich.

19. Razno.

20. Razpust zbora.

VŠČIPCI.

KONVENCIJA H. B. Z. KONČANA.

Po treh tednih umornega dela za narod smo se bratsko in sestrsko razšli s pestmi v žepih. "Vojna se bo nadaljevala v odsjekih," je vpil en delegat, drugi pa mu je "doviknil", "E, pa da se vidimo v odsjekih!" Besenič ni več predsednik; seznaniti se bom moral z narodno gospodo, ki je zakraljevala v H. B. Z. — *Pittsburska cekarca.*

KDO JE KRIV — KDO?

"Vi ste krivi, da je zmagala reakcija," so ogorčeno rekli člani naprednog radničkog bloka po volitvah gl. odbora HBZ. "Prosvjetaši" pa so rekli: "Ako ne bi vi igrali v roke reakciji, bi bila HBZ. danes popolnoma pod vodstvom zavednega delavstva." Nato so vpili vsevprek in mahali z rokami, dokler ni bilo treba na vlak. Debate so se potem nadaljevale v vagonih. — *Pittsburska Cekarca.*

IŠČE UZMOVIČA.

Dogodilo se je v Pennsylvaniji. Rojak je prihranil, ali pristradal, ali kakor že pridobil, \$14,000. Čedna vsota za rojaka. Prišel je okoli brivec brez noge, oziroma z umetno nogo, in zadišal štirinajst tisočakov. "Odpriva restavracijo," mu je dejal. "Bova naredila denarja kot toče." Ko mu je dopovedal kako bosta naredila denarja kot toče, je šel rojak v banko, dvignil svoje tisočake in potem odšel s svojim "partnerjem" v hotel. Ko se je prebudil, ni bilo več partnerja z umetno nogo, niti ne 14 tisočakov. Sedaj "išče zlikovca". Zakaj ni dotičnik malo čital in se naučil biti pameten?

Bil je o sebi sicer prepričan da je pameten in še danes je prepričan, da ga je nekdo prevaral. Ko bi bil rojak pameten, ne bi sklepal trgovskih zvez s profesionalnimi igralci pokerja, ne s potujočimi brivci. Pa ni bil pameten in se ja "dal" prevarati. — *P. P.*

DELAVCI, PODPIRAJTE AGENTE!

Potovalni zastopnik "Prosvete" v Penni poroča, da je tam okrog hodil agent enega ameriškega magazina. Nabiral je naročnike med rojaki in dobil v tej naselbini sto dolarjev, v oni dve sto, v tretji tristo itd. Od sto do tri sto dolarjev za naročnino, — magazina pa ni še nihče prejel. Če bi šel okoli istih ljudi zastopnik "Proletarca", koliko bi dobil naročnikov? Varaj jih, pa bodo rekli da si pošten; bodi pošten, pa bodo z vso gotovostjo trdili, da kradeš. — *P. P.*

KDO JE PORUŠIL AVSTRIJO?

Ubojčić, bivši urednik "Zajedničara", je na konvenciji v Pittsburghu dejal v polemiki z Lupisom, "da je Lupis njuškao po Italiji dok je Gršković rušio Avstriju." Lupis je njuškao po Italiji allright, ali Gršković je njuškao po Ameriki. Oba sta služila, čeprav vsaki na svoj način, enim in istim gospodarjem. Komunisti imajo v Grškoviću slab in zelo diskreditiran značaj. Diskreditiral se je s svojo neznačajnostjo. — *Pittsburska cekarca.*

SOCIALISTOVA SMRT.

Nekje je umrl star rojak, dolgoleten Amerikanez, ki ni bil baje 14 let v cerkvi in pri spovedi. Pred dvema desetletji je bil ustanovni član naprednega podpornega društva. Napredek rojaka je bil zapopaden v tem, da "k maši ni hodil". Ko je umiral, je prišel duhovnik in ga izpovedal. Umirajočemu so dali, kot trdijo vsevedne pobožne ženice, razpelo, ki ga je objemal

SPREMEMBA URADNIH UR

Z ozirom na postoječi pravilnik čikaških bančnih društev, in za lažje ravnanje napram njihovim pravilom, je osvojilo upraviteljstvo in vodstvo te banke nove uradne ure

PRIČENŠI S PRVIM JUNIJEM 1926

bo banka odprta

v ponedeljek in soboto od 9. dopoldne do 8. zvečer,
druge dneve od 9. dopoldne do 4. popoldne.

Vaše sodelovanje in naklonjenost pri izpolnjevanju te odredbe bo cenjeno.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Ave.

CHICAGO, ILL.

NAJVEČJA BANKA NA ZAPADNI STRANI

in poljubljaj in nato umrl. Vsevedne pobožne ženice pa so rekly: Tako umirajo socialisti. Ne hodijo v cerkev, na zadnjo uro pa se spravijo z Bogom. Taki ste, fej, sram vas bodi! Sledila je temu primerna pridiga o spokoritvi in neskončni milosti božji. — Kdo je bil dotični rojak? "Proletarca" ni dobival nikoli in ni prihajal na naše priredbe; udeleževal se je samo veselje svojega društva, ni spadal v socialistično organizacijo in ni se zanimal zanjo. Čital je "Glas Naroda" in to mu je zadostovalo. Bil je "svobodomislec", namreč tak, ki mislijo da so svobodomislci zato ker k maši ne hodijo. Drugače je bil pošten, dober človek. — *Pika Polonca.*

"NAŠ DOM" PREOBRAČA KOZOLCE.

Newyorški "Naš Dom" je pričel v kampanji za ti-soč naročnikov preobračati kozolce. Urednikom in tiskarjem se je zavrtilo v glavi in so postavili nekaj strani kot je navada, nekaj pa na glavo. To so baje napravili v interesu sloge med rojaki. — *Gowanda.*

ČAP'S RESTAVRACIJA IN KAVARNA

L. CAP, lastnik

2609 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Phone Crawford 1382

Pristna in okusna domača jedila.

Cene zmerne.

Postrežba točna.

FRANK GANTAR se priporoča rojakom
pri nabavi drv, preme-
ga, koksa in peska.
1201 Wadsworth Ave. Phone 2726 Waukegan, Ill.

BARETINCIC & HAKY

POGREBNI ZAVOD

324 BROAD STREET Tel. 1475 JOHNSTOWN, PA.

VICTOR NAVINSHEK

331 GREEVE STREET, CONEMAUGH, PA.

Trgovina raznih društvenih potrebščin kot regalij, prekoramnic, znakov, kap, uniform, itd.

Moja posebnost je izdelovanje lepih svilenih zastav, bodisi slovenskih, hrvatskih ali ameriškanskih, po zelo zmernih cenah.

V zalogi imam veliko izbero raznih godbenih instrumentov vseh vrst. Velika zaloga finih COLUMBIA GRAFONOL od \$30 do \$250 in slovenskih ter hrvatskih rekordov.

Moje geslo je:

Zmerne cene in točna postrežba.

Pišite po moj veliki cenik.

Naročila pošiljam v vse kraje Združenih držav. Za obilna naročila se topla priporočam.

PIKNIK SOC. ORGANIZACIJE OKRAJA COOK BO DNE 20. JUNIJA.

CHICAGO, ILL. — Socialistična stranka okraja Cook priredi vsako leto dva piknika v znanem parku Riverview na No. Western Ave. Prvi letošnji piknik naše čikaške soc. organizacije se bo vršil v nedeljo dne 20. junija. Vstopnice so po 30c in vsebujejo tudi popustne kupone za koncesije v parku. Klubi federacij imajo od vsake vstopnice ki jo prodajo 25c, 5c pa gre v blagajno okrajne organizacije. Apeliramo na članstvo JSZ. v Chicagu, da proda čim več teh vstopnic, ki jih dobi pri tajnikih svojih klubov.

Govornik na pikniku dne 20. junija bo med drugimi tudi William Coleman, tajnik wisconsinske socialistične stranke in član legislature. — *P. O.*

Pristopajte k

SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI.

Naročite si dnevnik

"PROSVETA".

List stane za celo leto \$5.00, pol leta pa \$2.50.

Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DR. JOHN J. ZAVERTNIK

ZDRAVNIK IN KIRURG

Urad S. Lawndale Ave., vogal W. 26th St.

Stan 2316 S. Millard Ave., Chicago, Ill.

Tel. na domu Lawndale 6707, v uradu Crawford 2212-2213

Uradne ure: Od 2 do 4 pop., in od 7 do 9 zvečer.

6% IN VARNO

6% IN VARNO

Zlati bondi na prvo vknjižbo za
na imenitnem prostoru ležečo
lastnino, na prodaj pri nas

MILLARD STATE BANK

3643-3645 WEST 26th STREET

At Millard Avenue

CHICAGO, ILL.

Oglejte si naše varnostne bančne shrambe,
največje na zapadni strani mesta.

BANČNE URE:

V ponedeljek in četrtek od 9. zjutraj do 8. zvečer;
v torek, sredo in petek od 9. zjutraj do 5. popoldne;
v soboto od 9. zjutraj do 3. popoldne.

VEDO KAJ JE NAJBOLJŠE.

Igralci v cirkusih morajo imeti zdrave živce in močno življensko moč za svoje delo. Ringling Bros. in Barnum in Bailey je mednarodno slaven cirkus. In ako rabijo Trinerjevo grenko vino ne samo pri Ringling cirkusu, temveč tudi Miller Bros. 101 Ranch in zalagajo s tem zdravilom več

kot 2000 ljudi, pomeni to, da so prepričani da ni bolj zanesljive želodčne tonike kot je Trinerjevo grenko vino. Ako vas nadlegujejo razni želodčni neredi, npr. ako imate slab tek, zaprtje, pline, glavobol ali slične želodčne bolezni, tedaj ne odlašajte ampak kupite steklenico Trinerjevega grenkega vina v lekarni in boste ravno tako prepričani. Triner's Angelic Tonic, Triner's Li-

niment, Triner's Cough Sedative, Triner's Cold Tablets nikdar ne razočarajo.

Ako jih ne morete dobiti v vaši bližini, pišite na Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

GIRARD, O. — Seje soc. kluba št. 222 J. S. Z. se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10 dopoldne v Slovenskem Narodnem Domu. Delavci to je vaša organizacija, pridružite se ji! Naš klub ima tudi lepo zbirko knjig. Izposojajte si jih! **TAJNISTVO.**

SODRUGOM IN SOMISLJENIKOM V COLLINWOODU.

Seje kluba št. 49 JSZ. se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. dopoldan v Kunčičevi dvorani, Waterloo Rd. Vse tiste ki simpatizirajo z našim gibanjem vabimo v naš krog. Sodrugi, agitirajte za pojačanje kluba! Udeležujte se redno sej, kajti agilnost organizacije je odvisna od agilnosti članov.—**TAJNIK.**

SODRUGOM V CLEVELANDU.

Seje soc. kluba št. 27. se vrše dvakrat v mesecu: vsako drugo nedeljo dopoldne in vsako tretjo nedeljo popoldne. Seja tretjo nedeljo v mesecu je namenjena v glavnem za predavanja in diskuzije. — Sodrugi, prihajajte redno k sejam in pridobite klubu novih članov!

CENIK KNJIG.

Nadaljevanje z 2. strani.

UDOVICA. (I. E. Tomis), povest 330 strani, brošir ja 75c, vezana v platno	1.00
VAL VODNIKA izbrani spisi, broš.30
VIANJEVA REPATICA, (Vlad. Levstik), 506 strani, vezana v platno	1.50
VITEZ IZ RDEČE HISE. (Aleksander Dumas star.), roman iz časov francoske revolucije, 504 strani, broširana 80c, vezana v platno	1.20
V ROBSTVU, roman tuge in boli, Ivan Matičič, vez. 255 strani.	1.50
ZABAVNA KNJENICA, zbirka povesti in ertic, broširana65
ZADNJA PRAVDA, (J. S. Baar) roman, broširana75
ZADNJI VAL, (Ivo Šorli), roman, vez.	1.00
ZAJEDALCI (Ivan Molek), povest, 304 strani, vezana v platno	1.75
ZAPISKI IZ MRTVEGA DOMA, (A. M. Dostojevski), dva zv., vez. v platno	2.25
ZA SREČO, povest, broširana45
ZELENI KADER, (I. Zorec), povest, broš.45
ZENSKA PISMA, (M. Prevost), broš.60
ZGODBE IZ DOLINE SENT-FLORJANSKE, (Ivan Cankar), vezana	1.50
ZLATARJEVO ZLATO, (A. Senoa), vez.	1.20
ZMOTI IN KONEC GOSPODIČNE PAVLE, (I. Zorec), broširana40
ZENINI NASE KOPRNELE, (Rado Murnik), broširana50
SLOVENSKI PISATELJI: FRAN LEVSTIK, zbrani spisi, vezana	1.25

FRAN ERJAVEC, zbrani spisi, vezana	2.00
JOS. JURČIČ, zbrani spisi, II. zv. vezan	1.50
III. zv. vezan	1.50
IV. zv. vezan	1.25
V. zv. vezan	1.00
VI. zv. vezan	1.00
FR. MASELJ-PODLIMBARSKI zbrani spisi, vez.	1.50

PESMI IN POEZIJE.

BASNI, (Jean de la Fontaine, iz francoske prev. I. Hribar) vezana	1.00
MLADA POTA, (Otož Zupančič), pesmi, trda vezba75
MODERNA FRANCOŠKA LIRIKA, (Prevel Ant. Debeljak), vezana90
PESMI ŽIVLJENJA (Fran Albrecht), trda vezba50
POEZIJE, (Fran Levstik), vezana90
POHORSKE POTI, (Janko Glaser), broširana85
PRESERNOVE POEZIJE, vez.75
SLUTNJE, (Ivan Albrecht), broširana45
STO LET SLOVENSKE LIRIKE, od Vodnika do moderne, (C. Golar), broš. 90c, vez.	1.25
STRUP IZ JUDEJE, (J. S. Machar), vezana	1.10
SLOVENSKA NARODNA LIRIKA, poezije, broširana65
SOLNCE IN SENCE, (Ante Debeljak), broširana50
AVOJEMU NARODU, Valentin vodnik, broširana85
SLEZKE PESMI, (Peter Bearuč), trda vezba50
TROVLJE, (Tone Seličkar), proletarske pesmi, broširana 50c; vezana75

TRISTIA EX SIBERIA, (Vojslav Mole), vezana	1.25
V ZARJE VIDOVE, (Otož Zupančič), pesnitve, broširana40

IGRE

ANFISA, (Leonid Andrejev), broširana50
BENEŠKI TRGOVEC, (Wm. Shakespeare), vezana75
CARLJEVA ZENITEV-TRJE ZENINI, (F. S. Tauchar), dve šalo-igre, enodejanske, broširana25
GOSPA Z MOEJA, (Henrik Ibsen), igra v petih dejanjih, broširana60
KASIJA, drama v 3 dejanjih75
JULIJ CEZAR, (Wm. Shakespeare), vezana75
MACBETH, (Wm. Shakespeare), vezana75
NAVADEN CLOVEK, (Braun Gj. Nušič), šala v treh dejanjih, broširana35
NOČ NA HMELJNIKU, (Dr. I. Lah). Igra v treh dejanjih, broširana55
OTHELLO, (Wm. Shakespeare), vezana75
ROMANTICNE DVAE, (Ivan Cankar), drama v treh dejanjih, vezana85
SEN KRESNE NOČI, (Wm. Shakespeare), vezana75
UMETNIKOVA TRILOGIJA, (Alois Kraigher), tri enodejanske, broširana. 75c; vezana	1.00
ZNANSTVENE RAZPRAVE. POLITIČNI IN GOSPODARSKO SOCIALNI SPISE UČNE IN DRUGE KNJIGE IN BROŠURE.	
ALI JE BELGIJA PRENHALLA FUNKCIONIRATI? Debatna30